

ES SAC

**SALUT EMOCIONAL
SALUT MENTAL
SALUT FÍSICA**

Especial

REVISTA DE L'IES SA COLOMINA
COMISSIÓ DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

JUNY DE 2022
SEGONA ÈPOCA
NÚM. 9

**LITERATURA,
CIÈNCIA,
REFLEXIÓ**

**CULTURA,
LLENGUA,
ART**

**EXPERIÈNCIES,
SOLIDARITAT,
EDUCACIÓ**

**NATURA,
ESPORT,
MÚSICA**

"Els ocells de la llum se'n van a joc
i ens deixen a les branques un subtil
tremolor de petites veritats.
Cal perdre l'ànima d'arbust"

GABRIEL FERRATER

QUÈ HI HA
DINS?

índex de continguts

01 Portada	
02 Què hi ha dins?	
03 Índex	
04 Editorial	
05 Racó del director	
06 Manifest del Correllengua	
07 Promoció XX 2n batxillerat	
08 La nostra salut mental	
09 La cerca de la meua salut	
10 Salut i cinema	
11 Lao-Tse i la salut	
12 Dia del centre	
13 Erasmus	
15 Som sa Colomina	
17 Econotícies	
21 Entrevista Javier Morillo	
23 Entrevista Neus Riera	
24 Entrevista Carmen Liberal	
26 Tanit	
27 Som artistes	
28 Eivissencs i formenters als camps	
30 Real men do cry	
33 Llegeix es Sac	
34 Metamorfisme	
36 Reflexió	
39 La mirada d'anada i de tornada	
41 Passejant pel món	
44 Entrevista Marta Torres	
47 Ciberseguretat	
48 Novetats de la biblioteca	
50 Any Fuster	
51 Fotorelats	
57 Parla'm en català	
58 Efemèrides literàries	
59 Poesia	
61 Feim teatre	
64 Per què m'agrada llegir	
66 Música en català	
67 Més poesia, si us plau	
68 Contraportada: No a la guerra	

Disseny, maquetació i edició: Comissió de Normalització Lingüística.
IES sa Colomina, juny de 2022.

El número d'aquesta revista està dedicat a la salut: física, mental i emocional.

El nostre agraïment a totes les persones que han fet possible aquest ES SAC.

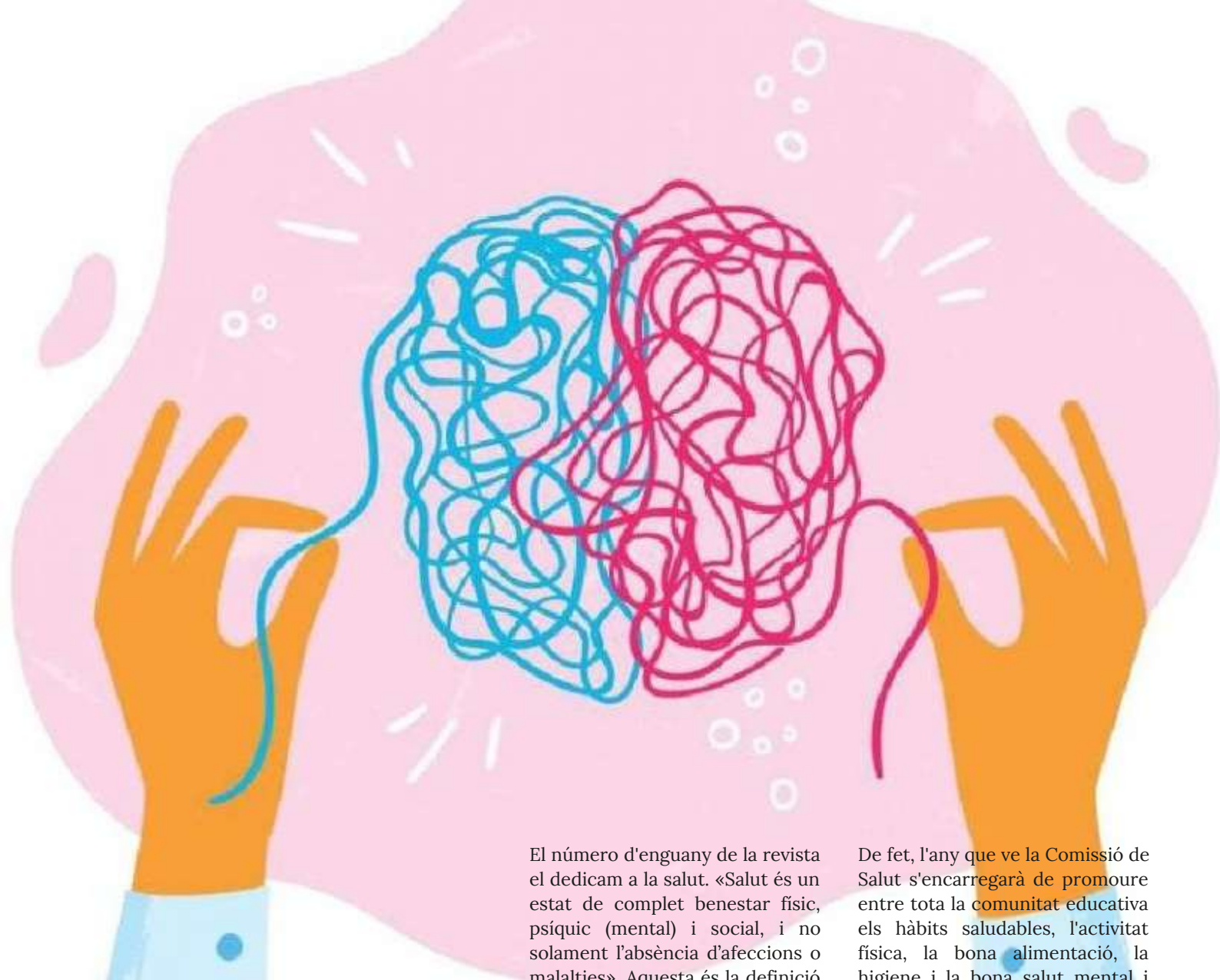

Com més por tenien ells
més lliures ens sentíem.

(De Da nucs pueris, 1960)

Gabriel Ferrater

El nostre homenatge al poeta Gabriel Ferrater, en el centenari del seu naixement.

L'editorial

SALUT FÍSICA,
MENTAL I EMOCIONAL

Comissió de Normalització Lingüística

El número d'enguany de la revista el dedicam a la salut. «Salut és un estat de complet benestar físic, psíquic (mental) i social, i no solament l'absència d'afeccions o malalties». Aquesta és la definició oficial inicial que l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va fer del terme. Posteriorment hi va afegir «la capacitat de les persones per a fer front a desafiaments i canvis», incloent-hi també, doncs, el seu aspecte funcional.

Aquests darrers anys, la crisi sanitària originada per la COVID, el confinament i les mesures de control de la malaltia han posat a prova les costures del nostre sistema sanitari i el nostre benestar físic, psíquic i social. Més que mai, cal tenir present la importància del seu equilibri, com a individus i com a societat.

Els efectes de la crisi econòmica, primer, i els derivats de la pandèmia (també una crisi social i econòmica) han fet més evident la seva fonamental importància.

Evidentment, l'escola és mirall de la societat, i la salut és un tret d'identitat imprescindible i part dels objectius educatius del centre.

De fet, l'any que ve la Comissió de Salut s'encarregarà de promoure entre tota la comunitat educativa els hàbits saludables, l'activitat física, la bona alimentació, la higiene i la bona salut mental i emocional.

Per construir aquests hàbits també cal desfer tòpics, prejudicis i mites que consoliden visions negatives i que normalitzen pors i estigmes.

Aquest és el gran repte social: normalitzar la salut i la malaltia, no els prejudicis i, en aquest repte, té un paper protagonista l'educació.

Cal superar les barreres i els obstacles forjats pel desconeixement o la por, creant espais per parlar de les emocions de forma natural i que apostin per la millora de la cultura educativa en relació amb la salut mental i emocional, tot obrint un procés de normalització i empoderament dels joves, clau en la lluita contra l'estigma.

Crítics, lliures i autònoms per viure aquest benestar desitjat. La felicitat és el camí.

El racó del director

PER JAVIER MORILLO

Ja tenim aquí una nova edició de la nostra revista "Es Sac", per jo una edició molt especial, ja que és el meu debut al racó del director. M'agradaria començar donant les gràcies a tots els companys i companyes que em varen animar a presentar el projecte de direcció i, especialment, a l'equip directiu anterior i al director, n'Ernesto, que està sempre disponible per ajudar-me en aquesta nova etapa de tanta responsabilitat.

Aquest curs està sent l'any de la transició cap al final de la pandèmia dins dels centres, hem pogut tornar a la presencialitat, veure'ns les cares sense mascareta, recuperar el viatge d'estudis de 4t ESO, el dia del Centre i altres activitats que havien estat aturades per les mesures sanitàries de la COVID.

També és el curs on hem d'afrontar un nou canvi de llei educativa, el vuitè de la democràcia. La LOMLOE entra a les aules de 1r ESO, 3r ESO i 1r de Batxillerat al curs 2022-2023 i ho farà amb importants canvis; l'avaluació competencial, el currículum més obert, les situacions d'aprenentatge i el perfil de sortida de cada etapa passaran a formar part del nostre dia a dia a les classes.

Al mateix temps el nostre centre ha seguit creixent, ja tenim quasi 800 alumnes matriculats i hem ampliat l'oferta educativa d'FP amb una segona línia de SMX (cicle de grau mitjà) que ha començat en horari de matí, un curs d'especialització en Ciberseguretat pels alumnes amb titulacions superiors d'informàtica i un certificat de professionalitat en informàtica del IQPIB.

No puc finalitzar aquestes línies sense desitjar molta sort als nostres alumnes de 2n de Batxillerat a les PBAU, uns exàmens decisius per poder accedir als seus estudis universitaris.

Des d'aquí vull animar a tothom a llegir i gaudir de la revista.

Javier Morillo Prats
Director de l'IES sa Colomina

MANIFEST DEL CORRELLENGUA

2021

El Correllengua és una iniciativa popular que se celebra anualment en els territoris de parla catalana, amb l'objectiu de mostrar la vitalitat de la llengua catalana i fomentar-ne l'ús social.

**PARLAR CATALÀ
ES CONVIDAR.
CONVIDAR ÉS
CONVIURE**

L'any 2008 l'autora del Manifest del Correllengua va ser Isabel-Clara Simó. Les seves paraules clarividents ja alertaven del risc d'extinció del català i ens advertia: "Si no salvem la llengua, no salvarem el país". Fins a la seva mort no va parar d'alertar-nos: estem en perill de mort. La seva clarividència, però, no la duia a aïllar-se ni a enrocar-se. Ben al contrari, reclamava que el català fos la llengua comuna de tots els catalans "vinguts de totes bandes del món". Ella volia, doncs, que el català fos una llengua per conviure, una llengua per compartir. I aquest somni no era gens forassenyat. En tots els territoris de parla catalana hi ha més gent que s'identifica amb el català que gent que el té com a llengua d'origen. Gent que ha fet seva la llengua encara que no els l'hagin transmès familiarment. I aquest és un present que no podem malbaratar. La diversitat que ens ha arribat ha estat un regal, una nova realitat que ens recorda que no som sols al món i que la tasca de revitalitzar les llengües subordinades arriba a tots els confins del planeta, perquè arreu hi ha gent que lluita per viure en la seva llengua. Però en aquesta lluita no hem d'estar sols perquè, quan una llengua es mor, tots hi perdem alguna cosa. És l'hora doncs d'apel·lar a la solidaritat dels parlants de llengües dominants perquè només amb el seu concurs aconseguirem restaurar l'equilibri ecolingüístic. Uns tenim la responsabilitat de preservar el llegat que ens han transmès i els altres de respectar-lo. Un llegat que no és només nostre, perquè totes les llengües són de tots. Totes ens aporten maneres alternatives d'explicar el món. Per això mateix al nostre compromís cal sumar-hi la companyonia de tots aquells que lluiten per la llibertat i la justícia parlin la llengua que parlin. El 96% de la humanitat parla el 4% de les llengües. Aquest és el resultat de segles d'història en què uns pocs han volgut ocupar l'espai de molts. En aquesta confrontació el primer que els han arrabassat ha estat la llengua perquè no puguin recordar qui van ser quan eren lliures. Nosaltres encara hi som a temps perquè malgrat tot hem perpetuat fins aquí les llengües que s'han generat al nostre territori: el català, l'aranès i la llengua de signes catalana. Però no ens queda gaire temps i per això cal que reaccionem, que fem viure la nostra llengua amb tothom i en tots els entorns. I que la fem viure amb la consciència que, quan la compartim, estem donant el millor que tenim i estem dient: tu també ets nosaltres. La tasca no és fàcil, però és possible. No és fàcil perquè hem de vèncer un estigma que fa segles que dura. És possible perquè només ens cal parlar en la nostra llengua, sempre i arreu. Isabel-Clara Simó ho va expressar clarament com un dels seus bons desitjos: "Aquest any hauries de dedicar algun esforç a salvar la teva llengua, que està en perill d'extinció; per exemple, parlant-la."

Visca la diversitat i visca el Correllengua.

M. Carme Junyent. Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades

PROMOCIÓ XX
2n BATXILLERAT

CURS
2021-2022

Que siguin moltes les matinades d'estiu
que, amb quina delectança, amb quina joia!
entraràs en un port que els teus ulls ignoraven;
que et puguis aturar en mercats fenicis
i comprar-hi les bones coses que s'hi exhibeixen,
corals i nacres, mabres i banussos
i delicats perfums de tota mena:
tanta abundor com puguis de perfums delicats;
que vagis a ciutats d'Egipte, a moltes,
per aprendre i aprendre dels que saben.
Sempre tingues al cor la idea d'Ítaca.
Has d'arribar-hi, és el teu destí.
Però no forçis gens la travessia.
És preferible que duri molts anys
i que ja siguis vell quan fondegis a l'illa,
ric de tot el que hauràs guanyat fent el camí,
sense esperar que t'hagi de dar riqueses Ítaca.
Ítaca t'ha donat el bell viatge.
Sense ella no hauries pas sortit cap a fer-lo.
Res més no té que et pugui ja donar.
I si la trobes pobra, no és que Ítaca t'hagi enganyat.
Savi com bé t'has fet, amb tanta experiència,
ja hauràs pogut comprendre què volen dir les Ítaques.

Konstantinos P. Kavafis
(versió catalana per Carles Riba)

Bon viatge, mariners!

La nostra salut mental

per l'alumnat de 4t

Teniu bona salut mental?

A: Jo diria que no perquè tinc una mica d'estrès i aclaparament.

B: En general, la meua salut està molt bé perquè sempre em poso els auriculars per escoltar la meua música favorita i així relaxar-me. A més, si no tingues bona salut mental, estaria tot el dia a casa, en el llit, sense fer res, i no és el meu cas.

C: Jo diria que sí, perquè, més o menys tinc bona salut, sempre escolto música per desestresarme, algunes vegades em vaig a caminar sola per pensar.

De quina manera es pot millorar la salut mental?

A: Escoltant música, sortint al carrer i jugant.

B: Estar amb la teua família o amics. També es poden fer altres coses com anar a l'institut, anar a prendre un café, passejar per la platja... Practicar un esport, menjar de manera saludable sense abusar del menjar "basura" també ajuden a tenir bona salut mental.

C: Sortint al carrer sola, amb la família o amics, fent exercici, divertir-se, també pots plorar, desfogar-se.

En el teu cas, com millores la salut mental?

A: En el meu cas escolto música.

B: Pots trucar els teus pares o a un amic per a tranquil·litzar-te, ja que són persones importants per a tu que et poden ajudar.

C: En el meu cas hauria de desfogar-me més i parlar més amb la gent.

Creus que anar al psicòleg és necessari?

A: Sí, perquè t'ajuda.

B: Sí, perquè et relaxes molt i tens una persona amb la que parlar. Amb el psicòleg treus tots els sentiments cap a fora i d'aquesta manera, et sents molt bé i reconfortat.

C: Sí, perquè tens a una persona que te escolta i en alguns moments et diu coses que no t'agraden, però són certes i ho fa per ajudar-te

Si tens una salut mental dolenta, recomanaries prendre medicaments?

A: No, perquè els medicaments són drogues i te posarien pitjor.

B: Combinar medicaments amb teràpia és positiu sempre que un professional ho recomani.

C: És millor si un professional te'ls recomana i ho pren adequadament, però si no és així és millor que no ho facis.

Creus que el consum de drogues ajuda a tenir una bona salut mental?

A: El consum de drogues no t'ajuda ja que et poden deixar molt malament, inclòs, poden arribar a matar-te.

B: No, perquè les drogues són dolentes per a la salut. Si una persona es troba malament i pren drogues, té risc de morir. Si la teua salut mental no és bona, pots prendre aigua o begudes energètiques i animar-te una mica més.

C: No són bones perquè, podeu fer malbé el vostre cervell i cos, a vegades en forma permanent. També poden ferir les persones que t'envolten.

La cerca de la meva salut

per un alumne de l'IES sa Colomina

En els últims dies s'està donant molta importància a la salut mental. Per a mi una bona salut mental és "no rendir-se perquè tot passa i no mirar només el negatiu".

M'agradaria donar alguns consells que m'han servit a mi per a superar alguns obstacles:

- **Confiança.** No has de confiar només en tu perquè al teu voltant hi ha molta gent que et pot ajudar, com per exemple la família, els amics i els metges.
- **Seguretat.** Intenta no perdre l'esperança d'un bon resultat.
- **Paciència.** "Tot el que vols no arriba al minut" cal esperar i esforçar-se molt per a tirar endavant.
- **Respecte.** Hi havia dies que, quan era a l'hospital, em cansava de ser aquí i al final pagava el meu mal humor amb tots.
- **Pànic.** Moltes vegades sentiràs por d'alguna cosa o d'algú però has de demostrar-te que ets més fort.

En el meu cas, jo vaig passar per totes les emocions i, quan era a l'hospital, vaig pensar coses que en la vida ningú es planteja.

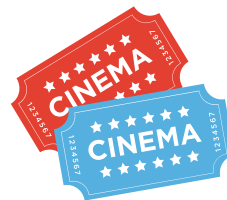

Per a mi una bona salut mental és "no rendir-se perquè tot passa i no mirar només la part negativa"

CINEMA I SALUT MENTAL

SAPS EL TÍTOL DE LA PEL·LÍCULA?

1

En Ben és pare de sis fills als quals ha criat en un ambient d'alta exigència intel·lectual, rebutjant tot contacte amb el capitalisme. Viuen al bosc, allunyats de la civilització, però després d'un dramàtic succés, la família es veurà obligada a sortir del seu refugi i adaptar-se a la societat moderna.

2

Nina, una ballarina d'una companyia de ballet de la ciutat de Nova York la vida de la qual està completament absorbida per la dansa. Nina viu amb la seva mare, Erica, una ballarina ja retirada que secunda amb entusiasme l'ambició professional de la seva filla.

3

Randle Patrick McMurphy és un criminal que compleix un temps de presó en una granja de treball, que és transferit a una institució mental a causa del seu aparentment comportament boig. McMurphy creu que podrà complir la resta de la seva sentència en relativa comoditat.

4

Cinc estudiants d'institut comparteixen les seves experiències traumàtiques i s'adonen que, malgrat les aparences de normalitat, els problemes de salut mental ens afecten a tots.

5

Un jove d'altres capacitats que prové d'una família abusiva i que pateix depressió coneix un psicòleg que l'ajuda a prendre consciència dels seus conflictes reprimits.

6

Un al·lot diagnosticat amb TDAH que va créixer sense pare ajuda els companys d'escola en els seus conflictes.

Respostes: Capità Fantàstic (1), El cigne negre (2), Algué va volar sobre el niu del cucur(3), El Club dels Cinc (4), L'Incredible Will Hunting(5), Charlie Bartlett(6)

”LA SALUT ÉS
LA MAJOR
POSSESSIÓ.
L’ALEGRIA ÉS
EL MAJOR
TRESOR. LA
CONFIANÇA ÉS
EL MAJOR
AMIC”

LAO-TSE

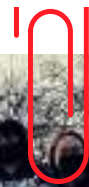

feim sa Colomina

06-MAIG. DIA DEL CENTRE
JUGAM, DESCOBRIM I CONEIXEM

Mobilitats ERASMUS

Aquest curs tenim en marxa 4 projectes KA101 INET, KA121 SCH, KA229 WATER, KA229 CER.

Mobilitats de Job shadowing (Aprenentatge per observació)

- TURQUIA (Istanbul) del 22-26 novembre (1 professor) KA101
- ALEMANYA (Biberach) del 6-10 de desembre (1 professora) KA121
- ITÀLIA (Roma) del 7-11 de febrer (2 professors) KA101 / KA121
- ALEMANYA (Biberach) del 14-18 de febrer (1 professora) KA121
- PORTUGAL (Vidigueira) del 7-11 de març (2 professores) KA101 / KA121
- ROMANIA (Gurghiu) del 28 de març a l'1 d'abril (1 professor) KA101
- ITÀLIA (Florència) del 4-8 d'abril (1 professor) KA121
- FINLÀNDIA (Kauhajoki) del 9-13 de maig (1 professor) KA101
- PORTUGAL (Lagos) del 16-20 de maig (1 professora) KA101

Mobilitats d'intercanvi d'alumnes

- TURQUIA (Istanbul) del 22-26 de novembre (6 alumnes i 2 professores) KA229 (WATER)
- ALEMANYA (Biberach) del 14-18 de febrer (6 alumnes i 2 professors) KA229 (CER)
- ITÀLIA (Florència) del 4-8 d'abril (6 alumnes i 2 professores) KA229 (CER)
- FINLÀNDIA (Kauhajoki) del 9-13 de maig (6 alumnes i 2 professores) KA229 (WATER)
- PORTUGAL (Lagos) del 16-20 de maig (6 alumnes i 2 professores) KA229 (CER)
- POLÒNIA (Pulawy) del 30 de maig al 3 de juny (6 alumnes i 2 professores) KA229 (WATER)

Reunió de Coordinació

- ALEMANYA (Biberach) del 8-10 de desembre (1 professora) KA229 (CER)
- Projecte KA229 "WATER", som el Centre Coordinador i participem amb Sèrbia, Turquia, Finlàndia i Polònia.
- Projecte KA229 "CER", el Centre Coordinador és Alemanya i també hi participen Itàlia, Portugal, Estònia i nosaltres.

SOM SA COLOMINA

CREATIUS

L'aula d'educació especial de l'IES Sa Colomina ha guanyat el concurs de creativitat "Giotto eres tú", dotat amb 700€ en material escolar.

La Comissió de Programes Internacionals va cancel·lar la mobilitat de març, dins del programa KA229 Erasmus+, per motius de seguretat. A canvi, s'organitzà una col·lecta per recaptar fons per ajudar els refugiats de guerra. La quantitat recaptada per tota la comunitat educativa va ser de 3.485 euros.

Hem participat (Educació Física) en la Campanya promoguda per la Fundació ECOLEC.

Aquesta campanya s'encarrega de plantar un arbre en un Espai Natural Protegit per cada quilo de RAEE recollit.

Els nostres alumnes han aconseguit reunir uns 80 kg de residus i, per tant, 80 arbres seran sembrats en zona protegida. Hem batut el rècord d'Espanya.

COMPROMESOS

SOLIDARIS I RESPONSABLES

És el tercer any que participem en el projecte Operació Nen de Nadal, que ha fet possible, amb la col·laboració de tothom, que 145 nens i nenes de camps de refugiats puguin gaudir d'uns moments més de felicitat.

El nostre centre va estar guardonat com a centre ecoambiental 2021. El Programa Centres Ecoambientals es va posar en funcionament el 2004 per iniciativa de les conselleries de Medi Ambient i Educació. L'objectiu és impulsar l'educació ambiental en la vida dels centres educatius de les Illes Balears. La proposta implica donar suport als centres educatius per dissenyar plans de treball relacionats amb el medi ambient i que aquests estiguin integrats en els currículums i plans d'estudi propis.

Els alumnes de tercer del nostre centre participen, per primera vegada, en el concurs nacional de Retotech, amb un projecte relacionat amb l'educació viària i l'orientació, i fent servir els kits de robòtica i la impressora 3D que hem rebut per estar seleccionats en aquest concurs.

Hem rebut el diploma de la nostra acreditació Erasmus, la qual cosa ens permetrà treballar en projectes europeus fins al 2027. Aquest diploma reconeix la qualitat dels nostres Projectes Internacionals i garanteix el finançament dels mateixos en aquest període.

INNOVADORS

SOMSACOLOMINA

ESSAC | 15

SA COLOMINA T'É TALENT

PREMIIS

ESPORTISTES

TENNIS TAULA: EF

Álvaro Castillo 1r Batx A,
Adrián Reina 4t ESO A, Alan
Llamas 1r ESO F.

VOLEIBOL: EF

1r - Los sin nombre: (Laura Rodríguez 2F, Aitana Ávila, Sofia González, Vera González, Lucas Robalno 2G).
Lasto: (Iker Jiménez, Joel Retamal, Adrian Serra, Miguel de Gouveia, Nicolás Costa).
Gatitas: (Mosef Ben Larbi, Islam el Morabet, Alejandro Jiménez, Jordi Marí, Diego Mayans)

BÀSQUET: EF

Cacahuets (Juan Camilo, Alenjandor I., Manuel P.) 1r i 2n ESO. Cebesitas (Juanma, Paul, Hector) 4tD. Pitikos (Angel C., Cristian R., Asier Trigueros, Alberto) Batx.

ESTRATEGUES

ESCACS:

1 Tanda : Marc Tur Costa 1r B
2 Tanda : Alejandro Camanforte Poyato 1 FC 21
3 Tanda ; Miguel Tomala 3r C i Rodrigo Benites 3r C

ARTISTES

SA COLOMINA T'É TALENT

1r- Selenia Mendoza. 2n- Aula UEECO. 3r- Laia, Maria, Núria, Leticia i Emma

KARAOKE

1r Ailin Benítez 3r ESO A i Ainara Murias 4t ESO C
2n Mireya Moreno 4t ESO C
3r José Luis Llovera 4t ESO C

SOM EQUIP

GIMCANA:

- Equip A (Aitor Bautista, Wissan Diki, Jaime Baos, Daniel Ruíz i Younes)
- LEMN10 (Júlia, Núria Aparicio, Emma del Campo, Maria Dengra, Leticia Ortega, Laia Fuentes)

LLETRA FERITS

FOTORELATS DEPT. LLENGUA CASTELLANA I LIT:

- Antonio Montero Escandell 2n ESO G
- Júlia Aguilera Ferrer 1r ESO A
- Paula Fontarosa Serra 4t ESO A
- Sergi Jiménez Avellaneda 4t ESO A

MATEMÀTICS

PROVES CANGUR

Les tres millors puntuacions de 1r d'ESO són:

- JÚLIA AGUILERA FERRER, 1r A (86)
- DANIELA SANSANO TARAVILLA, 1r G (81,75)
- MARC TUR COSTA, 1r B (75)

Les tres millors puntuacions de 2n d'ESO són:

- MARIO RODRIGUEZ MATILLAS, 2n B (93,75)
- ANTONIO MONTERO ESCANDELL, 2n G (79,75)
- BRUCE WILLIAM APOLO VERA, 2n G (68,5)

SOMSACOLOMINA

La sargantana d'Eivissa, espècie única en el món, amenaçada per colobres invasores

Alumnes de 2n d'ESO C

La sargantana d'Eivissa (*Podarcis pityusensis*) espècie endèmica i única en el món, amb 22 subespècies catalogades, constitueix un tresor biològic que ja estava en aquesta illa molt abans que s'instal·lessin en elles els primers humans, ja era present a les Pitiüses abans que l'home fes la seva aparició en aquestes, fa uns 4.000 anys.

Moltes espècies animals han passat per les Pitiüses al llarg dels segles, però una de les poques que han romàs sempre allí han estat les seves populars sargantanes, convertides ja en un símbol de la identitat insular.

La sargantana pitiusa ha desenvolupat, gràcies al seu aïllament, poblacions diferenciades en gairebé tots els illots que envolten totes dues illes, que són diverses desenes. Així, en alguns d'aquests illots es troben sargantanes blavoses, en unes altres són de color marró i en altres verds, en alguns tenen una llista groga que recorre el cos i en uns altres, en canvi, són negres.

Ara està en perill per primera vegada.

La causa: el desembarcament des de fa més d'una dècada, sense cap control per part de les autoritats, d'oliveres ornamentals procedents de la Península que arriben infestats de colobres, una serp invasora, el seu gran depredador i davant el qual estan totalment indefenses.

De moment en la meitat de l'illa les sargantanes han desaparegut, es tracta fonamentalment dels

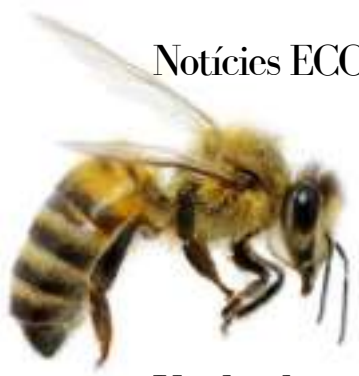
municipis de Sant Joan, Santa Eulària i Eivissa, els més afectats per la primera arribada d'oliveres infectades amb colobres a un viver d'aquesta àrea, però és que en l'altra meitat de l'illa també hi ha problemes

De les 22 subespècies catalogades, ja ha desaparegut una, la que habitava en s'Illa de s'Ora, enfront d'és Figueras. Però una altra subespècie, la de s'Illa Grossa de Santa Eulària, també té els dies comptats...La colobra de ferradura ha demostrat ser, a més, bona nedadora, la qual cosa no deixa cap refugi possible a les llegendàries sargantanes.

Veient el ritme de propagació, que va començar cap a 2003, es va començar a fer notori en 2010 i va escalar imparable fins al moment actual, es creu que la colobra de ferradura pot acabar colonitzant tota l'illa abans de 2030, moment en el qual la sargantana podria extingir-se. Aquest petit rèptil constitueix el 56% de la dieta de les colobres invasores.

Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera

Un biòleg recull signatures per fer de l'apicultura Patrimoni de la Humanitat

Mario Rodríguez Matilla i Manuel Pérez Cristaldos

Un biòleg, apicultor i veterinari valencià va recollir més de 80.000 signatures per que l'apicultura fos patrimoni de l'humanitat.

Aquesta petició va ser llançada per Enrique Simó Zaragoza, a la pàgina web Change.org on va recopilar signatures perquè la UNESCO declarara la apicultura com Patrimoni mundial de l'Humanitat. Ell porta més de 25 anys sent apicultor, veterinari i biòleg.

Aquest apicultor no pot suportar que les abelles estiguin desprotegides i que cada vegada hi hagi menys, per això va recopilar més de 80.000 signatures per garantir la seva protecció ja que les abelles fan possible el 70% de aliments gràcies a la seva labor com polinizadores. Aquest apicultor considera que aquest ofici mil·lenari, és fonamental per la nostra supervivència i també considera que la gent hauria de valorar més l'apicultura ja que és un ofici molt bonic però poc reconegut per l'esforç que comporta

RTVE

El desgel dels pols

Alejandro Iniesta

Els pols de la Terra estan experimentant un exagerat augment de temperatures totalment inèdit i que, a més, es produeix simultàniament en ambdós casquets, malgrat trobar-se a estacions diferents. A determinades zones de l'Antàrtida es van mesurar divendres passat més de 40 graus centígrads per sobre de la mitjana, mentre que a àrees de l'Àrtic van ser 30 graus centígrads més càlides que la mitjana.

Les estacions meteorològiques a l'Antàrtida van trencar rècords divendres quan la regió s'acostava a la tardor meridional. L'estació Concordia, situada a 3.234 metres d'altitud, estava a -12,2 graus Celsius, és a dir, 40 graus més que la mitjana, mentre que l'estació Vostok, encara més alta, va assolir una mica més de -17,7 graus, superant el seu rècord històric en uns 15 graus, segons un tuit del rastrejador de rècords de climes extrems.

En quin estat es troben els boscos d'Espanya?

Tenim notícies positives, però també negatives per argumentar les respostes a aquesta pregunta. Espanya registra una de les taxes de recuperació més grans dels boscos, sí, però, alhora, és un dels països més vulnerables a la desertificació del continent europeu.

Si ens preguntem per la superfície forestal us direm que ha augmentat un 50% des del 1970. Bé. L'altra cara de la moneda és que una àrea de la mida d'Andalusia està tan degradada que el bosc no es podrà recuperar de manera espontània, segons el Mapa de Condició de la Terra publicat pel Govern el 2014. D'altra banda, l'AEMET ha xifrat en 30.000 quilòmetres quadrats la superfície que des del 1960 ha pujat un esglaó en la categoria d'aridesa. Què significa això? Que una àrea semblant a l'extensió de Catalunya ha passat de ser subhumida seca a semiàrida.

Ses Feixes

Avui el grup de 1rE hem anat a visitar Ses Feixes i hem après moltes coses interessants. Primer, hem anat al principi de Ses Feixes i gràcies a un dibuix que portava la monitora ens han dit què és una feixa i com es distribueixen. Després hem continuat passejant i ens han explicat per què es posen portes (entrades) a Ses Feixes i de què estan fetes. Finalment, hem acabat l'explicació a la platja de Talamanca.

Alumnes de 1r d'ESO E

Hem anat a Ses Feixes d'Eivissa, un lloc molt antic. Ens han ensenyat per a què servien i com les utilitzaven.

M'ha agradat molt l'excursió i com explicaven les coses.

Les feixes les feien servir per a cultivar: plantes, llegums, pastanagues... També tenien animals petits com: els conills, porcs... Feien corrals al costats per tenir els animals. Feien també regs per on pogués circular l'aigua per conrear però existia un problema, el fet que estaven prop de la mar. Per solucionar-ho, se'ls va acudir cavar forats no molt profunds per que hi hagués poca aigua salada i més dolça quan plovia. Realment, eren molt intel·ligents!!!!!!.

Marc Tur Costa 1r d'ESO B.

Avui ha estat un súper dia perquè he anat a Ses Feixes amb els meus companys de classe i les meves Mestres: Pepita i Soraya. Hem anat des de l'Institut fins a Ses Feixes caminant; hem après moltes coses: com eren els horts pagesos, què cultivaven, com ho feien... També que abans hi havia molts animals que hi vivien allà, com calàpets, porcs, conills i, sobre tot, ... moscards!!!!.

Abans hi cultivaven moniatos, patates, tomàtiques... Però avui dia estan abandonades i descuidades amb coses com plàstics, brutor, ...

José Juan Cardoso 1r d'ESO B.

Les professores de Geografia-Història i d'Educació Física, Pepita i Soraya, amb el grup de 1r ESO B.

Visitant un portal de feixa.

Ses Feixes

A mi m'ha agradat anar a Ses Feixes ja que, a més d'haver tingut una experiència espectacular, he après molt i m'ho he passat genial!!! Ho recomano molt!!!!

El que he après ha estat:

- 1.-Abans havien animals en aquest indret que ara ja no hi són, com per exemple els flamencs, l'àguila peixatera, els calàpets...
- 2.-Abans havien horts molt molt grans i on hi cultivaven molt de menjar.
- 3.-Abans hi havia regs i sèquies que estaven plenes d'aigua dolça.

Khaoutar 1r d'ESO B

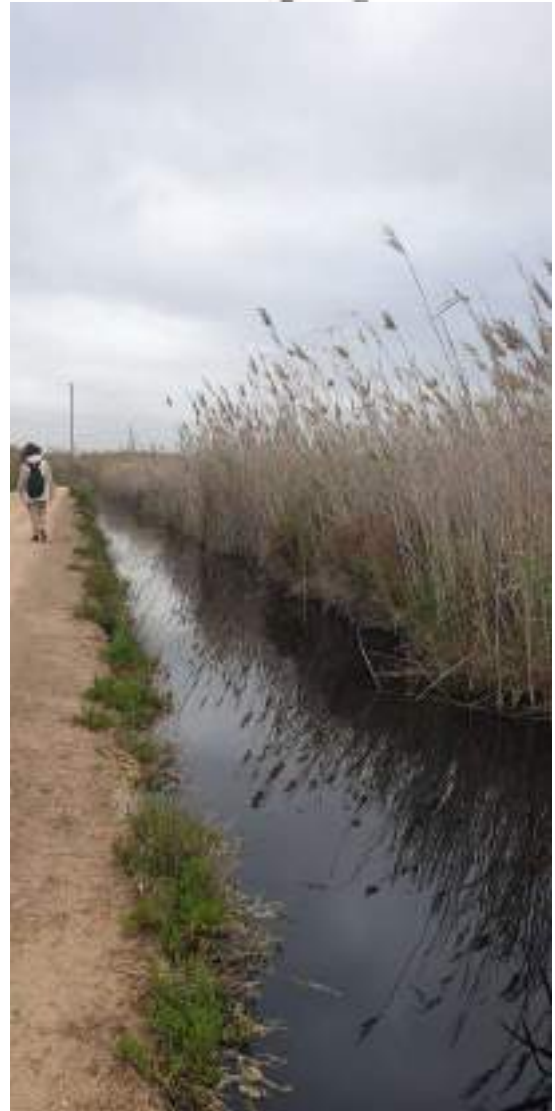
Avui dia 23 de març hem anat a Ses Feixes amb la classe de Geografia i Història, amb na Pepita i na Soraya. Ens ha esperat una monitora que nomia Teresa. Na Teresa ens ha explicat un munt de coses, de què estaven fets els portals de feixa, què es plantava, quins animals hi havia i com funcionaven les feixes i per a què servien.

Després hem anat per un camí plè de fang perquè havia plogut. Pel camí havien molts de portals de feixes, uns nous i altres vells quasi destruïts; estaven fets de pedra, fusta i savina. Ens va agradar molt. Ens varem parar a un parc infantil per esmorzar de tornada. Després ja ens anarem cap a l'institut.

Viviana Natalia Cioanta 1r d'ESO B.

Flamenc

Séquia, canal que fa de partió i serveix de drenatge del terreny..

Àguila peixatera

UNA ENTREVISTA A JAVIER MORILLO, DIRECTOR DE L'IES SA COLOMINA

per Sergi Jiménez i Christopher Mora

"ESTIC APRENENT MOLT, ÉS COM FER UN CURS DE FORMACIÓ EN MOLTS ASPECTES"

Bon dia, Javier. Com estàs?

Bon dia.

Anem a passar a les preguntes.

Molt bé.

Per què vas voler ser director?

Vaig voler ser director perquè estava dins de l'equip directiu anterior com a secretari i el director que estava amb jo ja havia dit que volia acabar amb tots els mandats que no volia seguir perquè ell pensava que havia de ser així i em va animar a fer el pas d'agafar la direcció també vaig sentir-me responsable pels companys de l'equip i d'altre professorat i vaig decidir fer aquest pas.

I t'agrada el teu treball com a director?

Sí, m'agrada. És un treball molt intens que fa pocs mesos que estic en el càrrec, estic aprenent molt, és com fer un curs de formació en molts aspectes. Però té un costat molt polit, jo crec que, en general, la gent està col·laborant i estic content a pesar que també hi ha molts moments complicats.

I les teves responsabilitats com a director, quines són?

Bàsicament, soc la persona amb més responsabilitats dins del centre en el sentit que soc el màxim responsable d'intentar que això funcioni bé, tant de professorat com d'alumnes són

professorat com d'alumnes són famílies en ressons institucionals. Però darrere meu hi ha un equip potent i moltíssima gent treballant.

Creus que estàs fent bé aquest treball?

Aquesta pregunta potser no l'hauria de respondre jo, no? En tot cas jo crec que encara estic en la part d'aprenentatge, tampoc crec que sigui el moment encara de valorar la meua feina perquè fa pocs mesos. Però jo, personalment, estic content i estic intentant fer la feina amb il·lusió.

Llavors, creus que ho faràs bé amb el temps.

Espero que sí, per això ho vaig fer i vaig fer aquest pas, si ja penso que no estigués capacitat no ho hagués fet.

Creus que podràs amb tota la càrrega de ser director?

En això estem, aprenent i cal dir això, que estic molt content amb l'equip que tinc i això és molt important, si l'equip de persones, de professionals que hi ha darrere, fan les tasques ben fetes la funció de director no és molt complexa. Això és així, és veritat que has de fer una mica de lideratge i és una part de cert edifici, però jo crec que pot funcionar.

Tinc entès que el Consell Escolar es va activar fa poquet, per què no abans?

El Consell Escolar és un òrgan molt formal, és molt important perquè és el màxim òrgan de representació del centre. Cada dos anys s'ha de fer una renovació parcial i li tocava al curs anterior per instruccions de conselleria es va cancel·lar per tema de COVID. Enguany tocava reactivar-ho. Hi ha un calendari molt marcat, hi ha uns termes molt marcats que s'han de seguir. És una de les tantes coses que he après a gestionar, el com fer unes seleccions en el consell escolar que ja han acabat. Estic content perquè hem aconseguit tenir presentació completa en tots els estaments. Sobretot en alumnat que tenim aquí a Sergi que és un gran fitxatge pel Consell Escolar.

I ara una pregunteta un poquet apart: Podries dir una miqueta, en general, en què es divideixen les despeses en l'institut.

Econòmicament? Sí, el centre té un pressupost, més o menys, de Consell uns 80.000 euros més sous que demanem, 100.000 euros anuals i les despeses principals són de manteniment: caldera, reparacions, sistema elèctric, contra incendis... Després estan les despeses de compres: material didàctic, llicències digitals, materials per laboratoris, pels departaments... Nosaltres tenim una despesa important en viatges Erasmus, el que passa és que aquesta despesa no la paga la conselleria ni nosaltres com a centre. Tenim unes suspensions perquè ens presentem a aquests projectes Erasmus que venen CEPIE que és l'òrgan nacional, que són

fons europeus. Es gasta molt en aquests viatges, però, com ja he dit, té un finançament propi.

Així per acabar, una pregunteta personal: Tu eres bon estudiant?

Jo era bon estudiant? Mira, jo estudiava a sa Blanca Dona, a l'institut d'aquí al costat. Jo crec que era bon estudiant, no era de deus, no era un excel·lent estudiant, però sempre aprovava, mantenia una mitjana de notables. Puc dir que era un estudiant responsable.

Moltes gràcies per aquesta entrevista!

A vosaltres. Ha sigut un plaer

UNA ENTREVISTA A NEUS RIERA, PROFESSORA DE BIOLOGIA DE L'IES SA COLOMINA

PER RUSBEHEL MANCILLA, 4t D

En què consisteix la teva feina?

Sóc professora i la meva feina consisteix en ensenyar continguts de ciència, normes i valors, ajudar i animar els alumnes perquè millorin com a persones.

En quin institut vas estudiar?

Vaig anar a l'institut Isidor Macabich

En quina universitat has estudiat i què vas estudiar?

Vaig estudiar Biologia a la UB i vaig estudiar un màster per ser professora a la UIB.

Alguna persona t'ha inspirat per agafar la teva carrera?

No, des de petita sempre m'ha agradat ensenyar, la part que més m'agrada ensenyar és la ciència.

A quina edat vas començar a ensenyar?

Quan tenia 25 anys

La feina que vas escollir és com t'esperaves o és més complicada?

És més complicada, perquè els alumnes tenen problemes personals que els afecten cada dia a l'aula i el professor/a de vegades ha de fer de psicòleg/a, cosa que no m'imaginava.

En quin institut vas començar a ensenyar?

Vaig iniciar la meva tasca docent a l'IES sa Colomina

Quins són els factors que afecten la teva feina de forma positiva?

L'estima i l'agraïment rebut per part dels alumnes i de les seves famílies, aprendre coses noves contínuament, conèixer nous companys, etc

I de manera negativa?

L'acumulació de treball contínuament, els conflictes que hi ha a l'aula, imprevistos que van sorgint, etc.

El teu horari de treball és compatible amb la teva família?

Sí, però tinc molta feina a les tardes i no passo tant de temps amb la meva família com m'agradaria.

Que et va semblar l'entrevista?

Molt bé, m'agrada seguir en contacte i continuar ajudant els antics alumnes

«Des de petita
sempre m'ha
agradat
ensenyar»

La geometria orgànica de la realitat

per ES SAC

Carmen Liberal, artista i professora del nostre institut, guanyadora del Premi Vuit d'Agost 2021 i protagonista a l'escena artística eivissenca amb la seva mostra individual Vincles i les col·lectives Mirades de dona i Canyissos.

Carmen, uns anys dolços i productius, amb mostres individuals al País Valencià, col·lectives a Eivissa, Mallorca, Ceuta i el País Valencià, guardons, com el Vuit d'Agost...

Estic molt contenta.

Aquests últims anys han estat molt productius. Al març i abril he realitzat diverses exposicions col·lectives (País Valencià, Mallorca i Eivissa (Canyissos en el Club Diari i Mirades de dona en el Club Nàutic d'Eivissa) i dos individuals (A El Verger i a Dénia). Principalment, gràcies a l'Associació Art Amb B, al comissari Antoni Torres Martorell i a la Fundació Baleària que promouen i impulsen l'art i fan possible nombrosos exposicions d'artistes plàstics de les Illes Balears i alguns del País Valencià.

A l'agost exposaré a la sala de Sa Nostra gràcies al Consell Insular d'Eivissa, en haver guanyat l'any passat el premi de pintura amb l'obra titulada "Emprendada". Vaig triar aquest tema perquè em fascina el seu complex i delicat treball artesanal i la lluminositat dels daurats. La meua obra és un homenatge des d'una versió lúdica i lliure, dins de l'estil i la tècnica que desenvolupo en el meu treball artístic.

Com definiries la teua obra?

En la meua obra plàstica treballa el collage i les tècniques mixtes sobre paper o llenç.

En els meus collages, utilitzo el paper com un element pictòric. Experiment amb aigua i color, amb incisions i sal. Intervinc papers amb diferents tècniques i després els uso tallats o esquinçats amb si fossin traços tractant de crear una abstracció de composicions harmonioses.

Sobre llenços, treball més amb acrílics i molt poc collage.

Definiria la meua pintura com abstracta i gestual. Quan realitzo obra figurativa tant en collage com en acrílics, barrego cert

realisme amb parts abstractes. És colorista i lluminosa. En la gamma cromàtica que utilitzo predominen els blaus, però també hi ha grocs i vermells.

M'inspira la naturalesa: la mar i la llum del mediterrani. I tot el que veig, experiment i viu, interpretat pel meu imaginari. La literatura, el cinema, la fotografia, el disseny, la il·lustració, la ceràmica, l'escultura, etc. Inspiració eclèctica.

En l'última exposició titulada "Vincles" articulo concepte i atzar, generant una geometria de connotacions gestuals. Presento la relació fluida entre formes orgàniques i estructures bàsiques. Una metàfora de les relacions humanes i de la vida en els seus múltiples patrons i variacions. Nexes que ens relacionen. Vincles que s'entrellacen i es dilueixen una vegada i una altra en el seu incessant trànsit.

Tracto d'experimentar, sortir de la meua zona de confort i jugar.

Quins artistes han estat i són els teus referents i inspiració?

M'ha influenciat molt Matisse amb els seus Cut Outs (treballs amb papers retallats), l'art japonès, pintors de les illes que he conegut a Eivissa com Tur Costa, Carles Guasch, Eva Montenegro i alguns altres que també utilitzen el collage.

En els llibres d'Història de l'Art que estudiava en belles arts no hi havia gairebé artistes femenines exceptuant a Frida Kahlo, Tamara de Lempicka, Sonia Delaunay, Maruja Mayo i poc més. Actualment s'estan donant a conèixer moltíssimes artistes del passat i del present. I és una benedicció saber que sempre hi ha hagut dones creadores. A poc a poc estic coneixent l'obra de moltes artistes.

Enguany en dibuix Artístic de 2n de Batxillerat, hem fet un treball de recerca d'algunes pintores espanyoles. Han recopilat informació biogràfica i artística. A més, tots han pintat una obra de

de l'artista que havien triat. Pintores com: Daura García, Soledad Sevilla, Maruja Mayo, Mirin Doiz, Vicky Uslé, Remedios Varo, Carmen Laffón, Luisa Vidal, Isabel Quintanilla, Emilia Azcárate, Ángeles Santos Torroella i Felicitat Moreno.

Amb les exposicions col·lectives que estic realitzant he entrat en contacte amb moltes dones artistes.

Ara que parlem d'aquest contacte amb les dones artistes, La història de la cultura és, sovint, la història de la invisibilització de la dona com a artista. Quines artistes hi reivindicaries?

Reivindicaria a totes les artistes, del passat, del present i les que estan per venir. Reivindico la creativitat artística en totes les seves facetes i àmbits. Com a mitjà necessari de generar cultura, societat i com a canal d'expressió.

Tenint en compte això, quina creus que ha de ser la relació entre l'artista i la societat?

Aportar una sortida creativa del món prosaic i material cap a espais oberts i lluminosos; sense oblidar en molts casos, generar preguntes, produir reivindicacions i crear noves possibilitats.

Com veus l'escena artística eivissenca?

En l'escena artística eivissenca sempre hi ha hagut molts artistes, tant nacionals com estrangers establerts.

En el meu cas, estic contenta i agraïda pel treball d'Art estima B per difondre els nostres treballs i per posar-nos en relació personal. Estan realitzant una gran tasca

Quina ha estat la teva evolució artística?

Vaig començar dibuixant. Després, durant la carrera i just després,

vaig pintar obra personal, vaig participar en algun Hapening - Performance i vaig realitzar vídeo-art i fotografia. Més tard, per un temps, només vaig fer fotografia i vaig escriure poesia. Vaig estar uns anys sense pintar. En 2005 vaig tornar de nou a la pintura amb un treball figuratiu en collage: ocells, naturalesa, retrats, etc. A poc a poc vaig necessitar entrar en l'abstracció. Actualment, sense deixar l'abstracció, estic introduint el món figuratiu. Tinc curiositat a veure com evolucionarà el meu treball, com anirà madurant sense deixar de ser un camí lúdic, encara que el procés creatiu a vegades no sigui fàcil.

La teva formació demostra múltiples interessos: fotografia, collage, pintura, il·lustració infantil, vídeo... Com va ser, per exemple, formar-te amb un mestre de la fotografia i el cinema com el japonès Eikoh Hosoe?

Vaig estar en un taller amb Eikoh Hosoe, fotògraf japonès, organitzat per Photo España. Va ser una gran experiència. Ens va fer experimentar situacions fora de qualsevol zona de confort. Vam fer fotos com si fóssim cecs i ens deixéssim guiar per altres companys, etc. Ens va donar a conèixer la seva obra, principalment el seu treball amb la dansa Butoh amb el mestre creador d'aquest tipus de dansa i coreògraf Tatsumi Hijikata. És una dansa de gestos forts, lliures, repetitius, amb la finalitat d'aconseguir moments d'ansietat i dolor. El cos diu el que el llenguatge verbal no aconsegueix. Vam tenir a un alumne de Tatsumi com a model en acció per a realitzar-li fotografies. Així mateix, ens va parlar del seu treball amb el cineasta Mishima. Com a professor el seu tracte va ser molt pròxim i encantador. Tot un plaer i un honor. Una llegenda viva.

Per nosaltres també ha estat un plaer, Carmen. Moltes gràcies!

Gràcies a tu!

"Reivindico la creativitat artística en totes les seves facetes i àmbits. Com a mitjà necessari de generar cultura, societat i com a canal d'expressió"

Tanit . Collage i tècnica mixta sobre paper. de Carmen Liberal

Tanit

AMALIA CARRASCO

Tanit fou la deessa de la guerra, la fertilitat, la prosperitat, la mort i la lluna. Fou venerada a tot el Mediterrani (nord d'Àfrica, Sicília, Xipre, etc.); però, sobretot, a l'illa d'Eivissa, on encara avui manté la seva importància i el seu valor representatiu.

Molt de temps enrere, Tanit va arribar a Eivissa a través de la conquesta cartaginesa. Els cartaginesos consideraven les Pitiüses un lloc ideal: sense escurçons ni escorpins, amb ports i suposadament fàcil de conquerir. Així doncs, l'any 654 a. C. van iniciar la seva travessia per ocupar l'illa. Van patir les complicacions d'una tempesta. Quan estaven arribant, les pluges van arrossegar les terres vermelles de la costa d'Eivissa, que van tenyir la mar. Això va recordar als rituals de banys de sang de Tanit, i ho van interpretar com un bon senyal.

Es creu que van ser els penya-segats de sa Caleta els responsables de tenyir la mar. Avui dia encara s'hi conserva un assentament, declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

Antigament els fenicis rendien culte a Tanit en la cova des Culleram, en la cala de Sant Vicent, on va ser trobada per primera vegada. Actualment encara és un lloc dedicat a la deessa, i es pot visitar juntament amb el mirador situat al costat.

Al museu de Puig des Molins és un ara trobem diferents representacions de la deessa Tanit, una de les quals hem triat a l'optativa de Dibuix Artístic els alumnes de segon de batxillerat per fer un treball creatiu.

JEHAN BOUAZIZ , 2n BATX B

LARISA CHISTOL, 2n BATX B

IMAD ECHCHARRAT , 2n BATX B

AMALIA CARRASCO , 2n BATX B

ISABEL GONZÁLEZ , 2n BATX B

CONEIXEM

EIVISSENCES I FORMENTERERS ALS CAMPS DE CONCENTRACIÓ NAZIS

per Maria Escandell Marí i
Julia Riera Romano

Presoners republicans espanyols al camp de concentració de Mauthausen

a

Xico Lluy (Eivissa, 1963 - 2012) *In memoriam*

Els alumnes de 4t d'ESO B a la classe d'Història hem estat estudiant els Totalitarismes i la II Guerra Mundial. Hem realitzat una sèrie de treballs d'investigació i nosaltres hem fet un treball sobre els eivissencs i formenters al camps de concentració nazis. El present article és un resum de l'esmentat treball.

Segons la web oficial del Ministeri de la Presidència, Relacions amb les Corts i Memòria Democràtica d'Espanya, aquest és el nombre de morts espanyols als camps nazis que pogueren enregistrar-se i entre les víctimes hi hagueren, també, pitiüsos. No hi figuren en el llistat els camps nazis del canal de la Mànega com el d'Aurigny (Alderney, en anglès) i que sovint són oblidats en les relacions de camps de concentració.

Ha estat per nosaltres molt important com a font de consulta el llibre **Eivissencs i formenters als camps nazis** del periodista i historiador, Xico Lluy (Eivissa, 1963-2012), editat per l'Institut d'Estudis Eivissencs el 1995. Segons l'investigador, la llista dels deportats pitiüsos als camps de concentració fou la següent:

Mauthausen:

- Joan Bonet Ribas (1899-1941), n°: 11.962
- Antoni Bonet Tur (1892- ?), n°: ?
- Vicent Cabanillas Ramon (1910- ?), n°: ?
- Jaume Colomar Juan (1912- ?), n°: 10.271
- Miquel Costa Yern (1904- 1941), n°: 10.275
- Antoni Clavo Ferrer (1909- ?), n°: ?
- Agutí Gutierrez Serra (1908- 1974), n°: ?
- Just Gutierrez Serra (1917- ?), n°: 10.898

- Vicent Juan Torres (1913- ?), n°: ?
- Bartomeu Mari Escandell (1917- ?), n°: 3.770
- Joan Palerm Planells (1937- ?), n°: ?
- Antoni Planells Bonet (1909- ?), n°: ?
- Antoni Planells Guasch (1913- 1941), n°: 9.580
- Josep Riera Mayans (1914- 1941), n°: 3.506
- Jaume Roig Mayans (1912- 1941), n°: 3.502
- Antoni Rosselló Roig (1901- 1942), n°: 3.395
- Joan Torres Ribas (1914- ?), n°: 3.519
- Bartomeu Vallori Andrade (1924- ?), n°: ?

Aurigny:

- Llorenç Cobos Lluy (1919- 1976), n°: ?

Dachau:

- Joan Guasch Noguera (?- ?), n°: ?
- Josep Marí Juan (?- ?), n°: ?

Els espanyols que foren enviats als camps de concentració eren en la seva majoria persones que havien hagut de fugir d'Espanya a causa del final de la Guerra Civil (1936-1939) i la implantació de la dictadura franquista. Foren detinguts a França després de la conquesta del país per part de l'Alemanya nazi l'any 1940. Les persones confinades als camps de concentració sobreviuen en unes condicions inhumanes i els feien treballar com a esclaus. Moltes persones morien cada dia. Joan Mestres i Rebull, un català que sobrevisqué explica que: "Por primera vez en mi vida pensé en el suicidio. Sentía una atracción insostenible hacia las alambradas eléctricas que envolvían el campo. Ser electrocutado en unos segundos me parecía una atracción liberadora ante una situación imposible de superar."

Els eivissencs Joan Torres Ribes i Just Gutiérrez varen sobreviure i varen poder explicar les seves experiències. Així comentava el primer a Xico Lluý les seves vivències: “Trabajábamos en la cantera catorce horas al día y la alimentación era mínima; por la mañana nos daban un jugo de castañas al que llamaban café, sin azúcar. Después del “desayuno” había formación en columnas de a cien sobre un metro de nieve a más de veinte grados sobre cero. Al mediodía, llegaban unos camiones con las calderas de sopa, una sopa hecha con las pieles de las patatas que se comían los alemanes y algún que otro pedazo de zanahoria. Comíamos de pie o sentados sobre la nieve.”

Just Gutiérrez contava que: “Los nazis nos habían prometido un mejor trato que el que recibíamos en el campo central de Mauthausen y por eso fueron muchos los que se apuntaron a ir allí, sin saber lo que les esperaba. Para poder salir, algunos presos mintieron diciendo que sabían un oficio, pero enseguida eran descubiertos y devueltos a la cantera, lo que suponía un mes de vida por término medio.”

Als camps de concentració deixaren d'ésser persones per convertir-se en un número i un símbol que duïen cosit a la part esquerra de la seva camisa: un triangle invertit de color blau amb una lletra essa majúscula blanca. El triangle significava coses diferents segons el color, en aquest cas, blau volia dir que eren emigrants i la essa majúscula volia dir espanyols.

Amb aquest article hem volgut recordar a aquests eivissencs i formenterers als quals se'ls va arrabassar la dignitat i, en alguns casos, la vida. També hem volgut retre homenatge a Xico Lluý i recordar la seva important contribució a la Memòria històrica d'Eivissa i Formentera, just enguany que fa 10 anys de la seva mort.

Volem acabar amb les paraules de la filòsofa Hannah Arendt (Hannover, 1906 - Nova York, 1975) en la seva obra *Eichmann en Jerusalén* a propòsit del judici al nazi Adolf Eichmann, responsable de l'anomenada “solució final de la qüestió jueva” (*Endlösung der Judenfrage*) que fou el nom del projecte del Tercer Reich per dur a terme el genocidi de la població jueva europea durant la Segona Guerra Mundial i que va suposar la mort per a 6 milions de població jueva. Les seves paraules escrites el 1963 són una lliçó de quin és el gran perill dels estats totalitaris, la banalitat del mal: “Lo más grave, en el caso de Eichmann, era precisamente que hubo muchos hombres como él,

y que estos hombres no fueron pervertidos ni sádicos, sino que fueron, y siguen siendo, terrible y terroríficamente normales. Desde el punto de vista de nuestras instituciones jurídicas y de nuestros criterios morales, esta normalidad resultaba mucho más terrorífica que todas las atrocidades juntas, por cuanto implicaba que este nuevo tipo de delincuente —tal como los acusados y sus defensores dijeron hasta la saciedad en Nuremberg—, que en realidad merece la calificación de *hostis humani generis* (enemigo de la humanidad), comete sus delitos en circunstancias que casi le impiden saber o intuir que realiza actos de maldad”.

Número de fallecidos por campo de concentración	
Campo de fallecimiento	Número de fallecidos españoles
BREITSTEIN	1
BREITSTEIN-MAUTHAUSEN	3
DACHAU	26
EBENSEE	1
EBENSEE-MAUTHAUSEN	1
FLORISDORF	1
FLORISDORF-MAUTHAUSEN	1
GROSS-RAISING-MAUTHAUSEN	1
GUSEN	3959
GUSEN-MAUTHAUSEN	1
LINZ	3
MAUTHAUSEN	371
NELK	7
NELK-MAUTHAUSEN	1
SCHWECHAT-MAUTHAUSEN	2
STEYR	14
STEYR-MAUTHAUSEN	34
TERNBERG	4
TERNBERG-MAUTHAUSEN	8
WIEN	1

1. Lluý, X. (1995): *Ens eivissencs i formenterers als camps de concentració nazi*. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs. p. 84
2. Lluý, X. (1995) op. cit. p.84
3. LLUY, X. (1995) op. cit. p. 85
4. ARENDT, H. (2003): *Eichmann en Jerusalén, Un estudio sobre la banalidad del mal*. Barcelona: Lumen, 4a. edició. p.165.

Bibliografia:

ARENDT, H. (2003): *Eichmann en Jerusalén, Un estudio sobre la banalidad del mal*. Barcelona: Lumen, 4a. edició.
 LLUY, X. (1995): *Eivissencs i formenterers als camps nazis*. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs.

Webgrafia:

<https://buscar.combatientes.es/resultados/Antonio/Bonet/TUR>
 Recuperat: 17-05-2022
<https://www.mpr.gob.es/memoriademocratica/ayudas-a-las-victimas/Paginas/fallecidos-espanoles.aspx>. Recuperat el 19/5/2022

REAL MEN DO CRY

per Susana Brox Torres

In the year 2021, the only men we see crying are baby boys. For many years, societal pressure and gender barriers prove that we live in a man's world not only by overstating women's emotions, but by silencing those of men.

Little is said about emotions and nobody seems to be interested. However, one of the common reasons which lead to breakups and disappointments between couples are communication and emotional misunderstandings.

This excerpt has no aim at all to look for the guilty, but to analyse the current situation regarding human emotions.

In most situations, women have shown that they are more mature than men. But, how can we measure maturity? It implies a great range of features. Not to forget to mention maturity has a lot to do with resilience. This beautiful word has the following meaning: the ability to face adversity and difficult experiences in your life.

Again, the main question: What do women have that make them more resilient than men? The fact is, it is in their power to control their emotions. Women tend to be more outgoing and thus, easier to be understood about the way they feel.

'Don't lose your temper', 'Don't lose your papers', 'I am so ashamed you lost control over your emotions', 'Big boys don't cry' and 'OMG, you are crying like a girl' are just a few unbelievably negative connotations about showing emotions in public.

Illustration by Valeriy Kachaev

By default, we have been taught that we need to hide our emotions when we want to cry or when we feel sad. Although it is true that nobody wants people to feel sorry for them, hiding them is not at all the best solution.

Even though women and men always try hard to behave happily with their lives, let's face the reality: 'Crying makes us human.'

Yeah, men also feel. So, they can and they need to cry as much as women. Actually, crying is a physiological reaction driven by emotional stress. Crying releases oxytocin and endorphins, making us feel better after teardrops are released.

Crying is as healthy as speaking out loud when we need to be heard. Thus, Why do men seem to need to ask permission before they cry? Why is it so hard to admit? Real men are capable of caring, loving and struggling. If at some point you ever think that they aren't, you are far from right. They behave as society wants them to, and most of the time society wants them to feel everything but love. They want men to be brave, strong and successful regarding their professional life: solo, selfish and independent. Honestly, I agree with that, but only if they include the importance of giving and sharing feelings. If we would have been taught to express love in both genders from the very beginning, many issues would never have happened.

How many times have we heard that crying makes us weak or vulnerable? Uncountable. And besides, it is

always shown that only women cry, so that they are the fragile gender. Big mistake.

While women have mastered multitasking (i.e. housework, work outside the home, caring for their children and husbands/partners, etc.), the “dominant” gender is only expected to be focused on their work. This is clearly unfair. Why do all these women have to carry this burden everyday of their lives? Are men only victims of the system or do they take profit from this? I don't know, but I am 100% sure that it must be associated with self-control. Women have never asked for permission to not do any of their wide' to do list'. They have just learnt to live with it, to shut up their mouths, to get used to it and never be able to complain.

On the other hand, we have gifted men. They have been raised with a lot of facilities. They have been so overprotected by their mums (most of them), so that they were just able to do one-task at the same time year after year. They have never been expected to carry on as many duties as women because these duties were designed specifically for women. This means that the threshold to feel overwhelmed is much lower in men. They have been raised to live a more stress-free life. All of this explains the more resilience women hold. Nevertheless, there are many exceptions. There are many women that have had an easy life and there are many men that had to cope with a lot of pressure and big issues in their lives.

Coming back to emotions, they can control lots of moments in our lives. They can control what and how we eat, they can control how we react to ourselves and they can control how we connect with other people. In particular, this is related to our expectations. The greater the expectations, the more risk of being disappointed. That's why experts normally recommend never expecting anything from others. Actually, this is unavoidable.

When you get to know someone, a man or a woman, and you both get along like a house on fire, it is so difficult to tell yourself this is gonna end the next day. Why so? Our brain is very wise but picky. Regardless of everyone's future, our brain releases dopamine and serotonin once we are feeling

comfortable with somebody. And yes, this normally turns out to be addictive.

Turning back to the point of how we tackle emotions, it is so easy to overthink in silence while it is so difficult to express one's emotions.

Expressing what we feel in words is taken for granted. We should want to express love, joy, sadness...without fear, shame or judgement.

It's so necessary to be heard and to be understood by others. And only by this means, people would be seen, heard and would be treated properly. People will not only conquer happiness, but also enjoy a sense of freedom with themselves. People need to work on who they are, what they want to say and what they want to be.

We still have a lot of work to do with emotions. It is our goal to start from education showing boys/men they are allowed to be sad, to cry, to show emotions in private and in public. We need to teach them that there are no good or bad emotions, but we need to handle and understand them. We need to listen to our emotions/feelings and turn them into personal knowledge. It is all about emotional intelligence.

Under no circumstances, nobody must be judged or criticised by showing his emotions. At the same time, we need to reassure and help girls/women that we all need to take the reins talking about emotions and it is directly related to communication with ourselves.

Some last recommendations when you meet and pursue 'your special person':

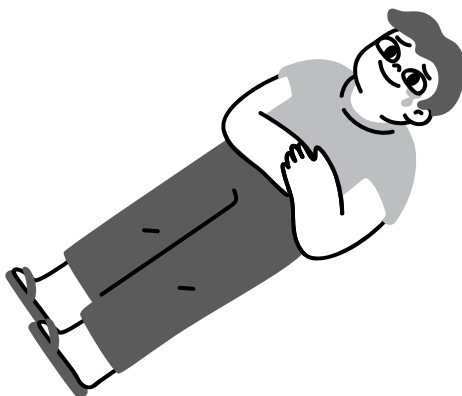
Stay with a man who is brave enough to tell you what he truly feels, when everything goes right or when everything goes wrong. Stay with that gentleman who doesn't need to buy you flowers because he prefers cooking for you instead. Stay with that one that doesn't hide anything from you and cause drama, but he is absolutely mad about you. Whoever stays in the most difficult moments, even if they get scared, take hold of you and hold you tight. Whoever sees your worst version and

still continues to bet on you. Let them make your life more exciting, more thrilling, more adventurous. Accept that one who will fight for your biggest smile, that one who adds the best things in life. Nobody that makes you doubt or judge the way that you are. Nothing more, nothing less. Someone who doesn't need to be taught, who doesn't want a second mum, who doesn't need to wait for you to take the initiative. Someone who is able to teach you skills you still don't have. Someone who knows what women really need. Someone who deeply loves you but doesn't depend on you. Someone that is also emotionally healthy.

All in all, someone special that loves you with a bare heart and barefoot. That they love you with or without a job, with or without money, that they love you because of who you are, who you were and who you will be. Who is not afraid to commit and make you his priority, not forgetting his path, his dreams and of course, bearing in mind all your projects too. Who can hold your hand and share the same paths. Pick up someone who is ready for everything you have to offer. Pick up someone who will lift you up, somebody you will always be proud of. Someone who is not going to settle and someone who will always provide you with the best gift: his time.

After all, we only have one life, so let's make the most of every moment! Make your life beautiful and make every moment count! And always remember to show off your emotions to the world! You never know who you might inspire tomorrow!

**"Make your life
beautiful and
make every
moment count!"**

PENSA, ESCOLTA,
ESTIMA,
EMPATITZA,
DESCOBREIX,
RESPECTA,
SOLIDARITZA'T,
VIU, SENT,
COMPARTEIX.

LLEGEIX ES SAC

ES SAC REVISTA DE L'IES SA COLOMINA

METAMORFISME INTEL·LECTUAL CONTEMPORANI

per Alexandru Grigore, 2n Batx. Social.

Des que vaig començar a cursar el Batxillerat de Ciències Socials, percebí un cert bombardeig d'informació més accentuat que el de l'ESO -on l'equip docent encara s'encarrega, malauradament, avui dia, amb adolescents de dotze fins a setze anys, d'ensenyar-los quan s'ha de prestar atenció, cedir el torn de paraula, adequar-se al context en què es parla, etcètera- exigint-me un nivell que no vaig digerir anys enrere, doncs no se m'havia preparat massa i no es pot exigir més a un sistema educatiu que premia només la memòria, deixant sense fortuna el cervell humà i no treballant disciplines elementals, com el debat, l'argumentació, entre d'altres, que assegurin perseverar la identitat personal i la nostra cultura, la nostra llengua, també feta miques per grans doctes amb doble aparença sent aquests representants de canals de divulgació cap a un beoci progressisme.

No n'és d'estranyar que es mostri cert desànim per part dels estudiants a l'hora d'haver de memoritzar una taula periòdica en lloc d'entendre-la i, en la seva essència, aplicar-la al món que els envolta donant pas a un dels més fogossos i tan temuts esdeveniments que regeixen la seva analogia en l'experimentació mateixa. Una analogia o identitat anàloga que fou robada al llarg del temps i engolida per masses infectes (vertaders virus) substituint-la pel discurs de "les opinions respectables i tractades per igual", sempre que tingui l'afany de crear una càmera d'eco que respecti la seva inepta dignitat oratòria. He de dir que estic d'acord amb la llibertat d'expressió i sempre m'encaminí per complir-la, però no totes les opinions són respectables ni totes es mereixen el mateix nivell de

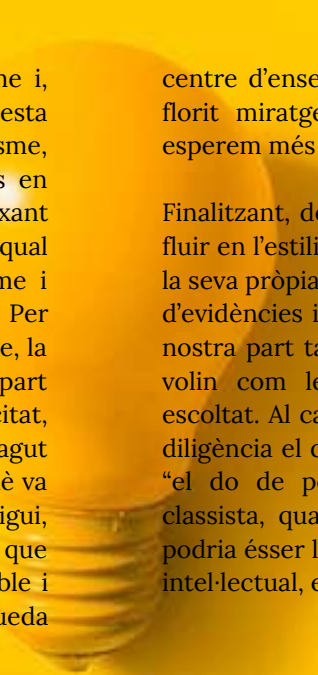

graduació en quant a anàlisi filosòfica es tractés i menys ho són, encara, quan realitzem ciència, allí hi ha poques respostes o només una de correcta. Recoman l'article Opiniones respetables, de Fernando Savater.

De vegades em replanteig si les Ciències Humanes i Socials arribaran a salvar-nos d'una pòstuma dictadura: "los astrónomos pueden calcular, vaya por caso, la trayectoria del cometa Halley, sin que éste altere lo más mínimo su curso por el hecho de haber sido previsto. En cambio, el comportamiento y las ideas de la gente que espere la llegada del cometa sí que pueden variar en función de lo que se diga a ese respecto (...) La naturaleza no entiende lo que se dice de ella; el hombre sí", El lenguaje de las Ciencias Humanas, RAE; Madrid, 1988.

Pel que fa la desmesura d'idees, no discerneixo entre un dogma radical i l'ensenyament escolar i obligatori. El primer, el qual arriba a ser impartit a ments de preparació paupèrrima, no fecunda en la idea de qüestionar la nostra vora; però pareix ser que el segon és igual d'inútil que el primer. Tinc entès que els mestres no posen èmfasi, per seguretat a la seva plaça laboral, en ensenyar els seus alumnes un poc de lògica que treballa sense ajuda alguna qualsevol pàrvul qui més tard serà callat i posicionat en la jerarquia impermutable de la docència, doncs no pot qüestionar l'autoritat del seu docent i aquest mateix la dels seus superiors. El resultat pinta un microcosmos mortífer.

Millor és no mencionar alguns "prestigiosos" mitjans de comunicació que regalen discursos populars i incoherents dirigint-se a promiscus corrents

ideològics que abarroten la cultura de l'abisme i, aparentment innòcua per a ells, de l'oblit. D'aquesta manera, s'idolatre les paraules feminisme, veganisme, LGBT i no es permet postular-les en oracions que contenguin el vocable “debat” deixant a l'atzar la raó -sobretot el mètode científic-, la qual va rondant per la fina corda de l'egocentrisme i acaba intrínseca en el mateix gos que lladra. Per l'altre costat, record que s'escodrinya el nazisme, la Santa Inquisició i fins i tot, sent sorpresa per part d'alguns companys -els quals, amb procacitat, m'atreveix a dir que la seva raó roman en un agut somni-, la religió. Ja començo a entendre de què va la cosa amb això de la moda, quant més nou sigui, menys es pot criticar. Tanmateix, alguna cosa que sé que no caduca és la diferència entre raonable i racional, heus aquí el quid de la qüestió, que queda clara per aquell que encara llegeix.

Sigui com fos, no per això el sistema educatiu es troba en declivi postrat en pos de la frustració de les gents, sinó que aquest no cerca destacar l'artífex daurat del client, en aquest cas, l'alumne. Dia rere dia es denoten les exigències dels docents i, a la vegada, manifesten inquietud per aquell que no ha après suposant que hauria de tenir-ho dominat, però no els culpem, atès que estan impartint la reflexió que no entén el nostre Estat: no tota persona és igual a l'altra. Per aquest motiu no puc contenir el meu anhel i exposo, vehement, el que es coneix com *Disrupting Class*, Clayton Magleby Christensen. Es tracta d'una obra on es dona a conèixer el concepte de “les set intel·ligències”, doncs arribem a entendre la mateixa informació de formes diferents i més si se'ns estimula de la manera que percebem el nostre entorn; l'autor mateix explica una nova forma d'ensenyar la qual determina que ens trobem entre l'espasa i la paret en quant al nivell baix educatiu i les exigències desmesurades d'aquest. A més, deixa clara la necessitat de treballar diferent amb cada persona, en altres paraules, diversificar: “The proposed practices include individualized courses delivered via computer networks, renewed attention to early education, renewed focus on research, and charter schools”, *Brief review of Disrupting Class*; Gary Ackerman. Hem d'expressar el màxim potencial de l'alumne i evaluar-lo per les seves capacitats reals perquè així faci front a un món real, de manera real. Com addició personal, estaria bé replantejar-se l'alt cost que suposa avui dia ingressar o mantenir un

centre d'ensenyament -una avantguarda en el seu florit miratge- sigui aquest públic o privat. No esperem més i prenguem mesures, tenim solucions.

Finalitzant, desitjo aclarir que cal deixar a l'alumne fluir en l'estilisme de la creativitat i que emergi d'ell la seva pròpia metodologia artística, sempre a partir d'evidències i judicis empírics, això sí, posant de la nostra part també; no deixem que les meves línies volin com les paraules, escric per ser llegit i escoltat. Al cap i a la fi, comunicar i expressar amb diligència el que pensa algú es deixa entendre com “el do de pocs”, frase exorbitantment racista i classista, quan amb paciència i mètodes eficaços podria ésser la nova normalitat després d'un càncer intel·lectual, esperem que efímer.

Gràcies a Noël Jean-Michel Vicens Boileau per l'ajuda a compondre amb propietat aquest article.

En la meva opinió té més arguments positius que negatius. El mòbil ens ajuda en el nostre dia: saber l'hora, el temps climàtic, fer deures, treballar, resoldre dubtes, contactar amb persones, entretenir-se, etc.

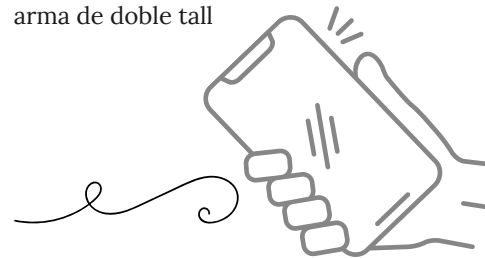
Coses que per nosaltres mateixos ens costaria més, és a dir, ens facilita la vida. És una eina molt necessària i pràctica perquè el podem utilitzar des de qualsevol lloc fent que les persones que es guanyen la vida amb les xarxes socials o amb qualsevol feina que requereixi treballar amb pantalles els resulti més còmode.

I l'ús a classe? Per sort o desgràcia, el mòbil, a dia d'avui, és com una extremitat més del nostre cos així que a la societat en què vivim avui dia no veig malament que tant alumnes com

sigui addictiu és una droga. Cada cop els joves tenen mòbils a més primerenca edat i això crea adults menys hàbils, recordin: el mòbil ens ha de facilitar les coses, no fer-les per nosaltres.

L'ús del mòbil a classe està bé, però pot crear distraccions, és més fàcil fer trampes en exàmens i cada vegada s'estan donant més casos de ciberassetament a les escoles.

En conclusió, l'ús del mòbil és genial i ens facilita la vida, però cal fer-ne un ús moderat ja que és addictiu. Recordeu que és una arma de doble tall

per Rodrigo Benites

El mòbil a la nostra societat

En fem un ús abusiu?

per Mónica Márquez

La societat està en constant canvi, això és un fet, però tots aquests canvis ens beneficien?

Parlant de la tecnologia, hem aconseguit un gran avenç des que vam començar: que un ordinador ocupés mitja habitació a poder portar-lo a la butxaca, però tenir-ho tan a mà podria generar addicció? Com que en aquesta vida res no és blanc o negre, veurem les dues cares d'aquest tema:

professors ho utilitzin a classe perquè com he dit abans ens ajuda amb els nostres deures i ja no només per això sinó que si em ve de gust mirar si m'ha arribat un missatge no hi ha raó per la qual aquest mal, tinc tot el dret a mirar-ho. També penso que no haurien de confiscar-ho perquè és propietat privada, no hi ha dret a treure'l.

Encara que jo estigui a favor de l'ús del mòbil també penso que té desavantatges. En realitzar certes tasques per a nosaltres fa que perdem capacitats per fer-los per nosaltres mateixos cosa que crea una necessitat que pot derivar en addicció. És important saber quan parar perquè, com tot, en excés és dolent i al cap i la fi tot allò que

Ja fa molt temps que el mòbil està en la nostra vida, començant solament per poder enviar missatges a connectar-nos amb tot el món, així mateix s'ha tornat part molt important de la vida de molts estudiants, com Mónica comprendrà, i aquesta relació amb el mòbil pot ser perjudicial en el seu temps escolar.

Les raons per les quals crec això són principalment que ja està prohibit l'ús del mòbil i encara se segueix utilitzant, per el que es caldria prendre mesures més estrictes, com es obvietat els alumnes es distreuen molt fàcilment amb el mòbil, lo que fa que el seu rendiment és veu afectat, també, que ja ha passat, és puc donar l'ocasió que a qualsevol alumne se li perdi el mòbil i poden interferir de manera innecessària i fins i tot ximple a la classe, no deixant al professor fer la seva feina i/o molestant altres companys de la mateixa classe, a més que si s'arriba a perdre els alumnes no ho podran reclamar al institut ja que se suposa que no haurien de portar el mòbil en primer lloc.

En conclusió el millor seria que els alumnes no utilitzin el mòbil en el moment de classe i esperin fins i tot el seu descans per utilitzar-lo.

És ètica la clonació humana?

Quins són els límits?

per Mónica Márquez

La identitat és el conjunt de trets o característiques d'una persona o cosa que permeten distingir-la d'altres. Per tant la identitat és una cosa única però, també es instransferible? Com hem dit anteriorment la identitat és una cosa que et diferencia de la resta, però, si d'alguna manera es pogués crear un clon exactament igual a tu, amb les teves mateixes característiques, segueixes tenint identitat en deixar de ser única? Quina línia et separa a tu del teu clon? Sou una persona repetida dues vegades? Aquest tema pot variar depèn de la perspectiva en què el miris. Si ho enfoques de manera objectiva: un clon porta beneficis tant individualment com per a l'avenç de la societat. Si ho mires

amb l'ètica : està imitant la identitat d'un altre, que és el més personal i íntim que pot tenir una persona.

Aquest tema pot variar depèn de la perspectiva en què el miris. Si ho enfoques de manera objectiva: un clon porta beneficis tant individualment com per a l'avenç de la societat. Si ho mires amb l'ètica : està imitant la identitat d'un altre, que és el més personal i íntim que pot tenir una persona

Un clon podria salvar moltes vides ja que té els mateixos òrgans que una persona que pot necessitar un trasplantament, hi hauria més persones per exercir feines que altres no volen o fins i tot fer experiments amb ells perquè la salut i la ciència avancin.

D'altra banda, en ser clons d'humans tindrien consciència, és a dir, serien com una persona més per això tindran sentiments i segurament els molesti que els tractem com a bestiar perquè és obvi que els tindrien en captivitat,

això podria crear una revolució per part seva. També podria haver confusions de no reconèixer les persones dels clons, fins i tot podrien usar-los per a un benefici econòmic, com prostituir-los o esclavitzar-los.

En conclusió, crear clons estaria fora de l'ètica i de les lleis bàsiques de la naturalesa i qualsevol benefici que podria aportar no compensaria tot el mal que faria.

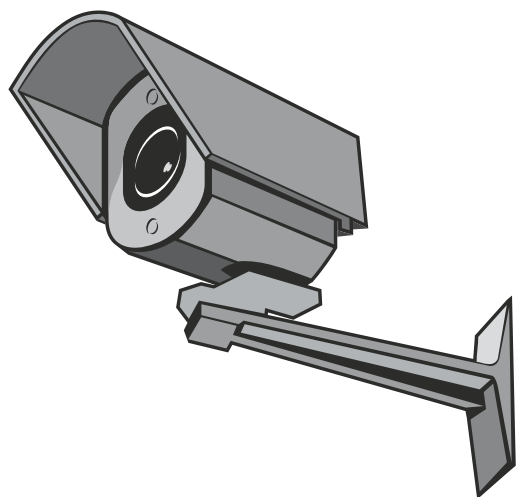

per Rodrigo Benites

La clonació, una meta buscada pels científics des de ja fa molt de temps per ajudar en tota mena d'ocasions i fins i tot a portar algú de tornada a la vida de forma física ,com a mínim.

Aquesta vegada estaré en contra i donaré els meus punts de vista pel que crec que la clonació en humans seria mala idea, començant perquè seria només una clonació física, en el cas que algú vulgui utilitzar la clonació per portar algú que ja aquesta mort l'únic que aconseguirà serà portar-lo de tornada físicament ja que no es pot clonar una persona en el nivell mental o psicològic, i encara que en principi s'arribi a donar el cas que la clonació funcioni i puguis tenir aquesta persona la seva personalitat no serà la mateixa, ja que això ve del mètode de criança i de l'individu directament. A més de la pregunta de per què utilitzem els clons, per portar algú que ja ha mort? no seria això mateix treure-li el sentit a la vida, treure-li el preu a pagar de la mort i prendre-la com una cosa que es pugui arreglar amb un clon, aleshores si la mort no té preu la vida ja no té un valor o significat, o tal vegada per tenir una quantitat enorme d'òrgans per a trasplantaments? En aquest cas que ens diferenciaria dels animals que ens mengem, si fem que humans clonats visquin i creixin per utilitzar-los a salvar la seva vida a costa de la d'altres persones normals llavors no seria el mateix que criar animals per menjar-los, llavors només seria com un altre objecte que podríem utilitzar i llençar, com un altre objecte més.

En conclusió, per mi la clonació podria portar molts problemes, més que solucions potser, i que no seria bona idea clonar humans pels diferents successos que aquestes accions poden portar.

Càmeres policials: invasió de la privadesa o un bé necessari?

El Gran Germà a escena?

per **Rodrigo Benites**

Les càmeres de seguretat són usades en diferents llocs, utilitzades per vigilar tot el que passi i si passa alguna cosa dolenta tenir proves d'això, però què passa quan això va més enllà, i que no estiguin a llocs predeterminats sinó que estiguin al mig del carrer i que ens vigilen tot el temps, això seria una violació de la nostra privadesa o és una cosa necessària per a la nostra seguretat?

Jo crec que això és una cosa necessària. Tenir en vigilància el carrer les 24 hores està bé perquè en cas que alguna cosa dolenta arribi a passar poder tenir proves del que ha passat i poder donar un índex de

seguretat pública més alt, a més que no deixarem de gravar i això donaria encara més raó per tenir-les ja que majorment la gent aprofita la nit, quan no hi ha molta gent, per cometre delictes i amb les càmeres no hi hauria d'haver un policia vigilant a cada cantonada. Així mateix, si arriba a passar una mica de dia la policia tindria una millor manera d'actuar ja que podria consultar a les càmeres de seguretat i amb aquesta informació tenir un millor desenvolupament en cada succés

En conclusió, jo crec que és una bona idea tenir càmeres vigilant que no passi res, i en el cas que sí que passi alguna cosa dolenta tenir una millor manera d'actuar-hi.

per **Mónica Márquez**

Les càmeres de vigilància són molt eficaces, en un negoci o a casa, ja que controles el que passa a les teves propietats. Però, càmeres al carrer? Quin és el seu veritable motiu: ajudar o controlar? Què passa amb els drets d'imatge?

Sabem que dins dels negocis hi ha càmeres i en entrar, consentim a ser gravats o no, a diferència de la via pública que no se sap on estan, i que per tant no hi podem donar consentiment perquè ens gravin. Segurament diguin que és per seguretat, que no dic que no, però penso que hi ha més motius darrere. Potser ens vulguin vigilar, veure que tot està en ordre ja que no és fàcil controlar les masses. En dir això, sento que som animals de granja i "els de dalt" han de controlar el ramat. Per a mi, és invasió de la intimitat, de manera que l'única manera de no estar exposats és quedar-te a casa.

Després de la meua crítica, també he de dir que per una banda nosaltres ens ho busquem. Si les persones no atraquessin pel carrer, si no anessin com bojos amb el cotxe, sobretot a Eivissa, potser no farien hi falta, però torno a repetir que no em crec que aquesta sigui la raó principal pel que les hi posin.

En conclusió, és una altra eina per controlar-nos i tenir-nos sota la seva vigilància, així que compte amb el que fas, sempre hi haurà uns ulls mirant-te.

Meine Reise nach Albanien

per Caterina Perelló Nebot

Der letzte Sommer war ich zwei Wochen mit meinen Freundinnen in Albanien. Wir sind zuerst nach Rom und danach nach Tirana geflogen. In Albanien haben wir eine Reise mit Bus gemacht.

Wir waren drei Tage auf dem Berg und wir sind von Valbone bis Theth gewandert. Meine Freundinnen und ich haben in Bleiben übernachtet. Das Wetter war toll, sonnig aber nicht sehr warm. Auch die Natur hat uns sehr gefallen. Außerdem war das albanische Essen ziemlich lecker. Ich empfehle euch das Land als Reiseziel!

Text en alemany.

L'estiu passat vaig estar a Albània dues setmanes amb les meves amigues. Vam viatjar primer a Roma i després a Tirana. A Albània hem realitzat un viatge amb autobús.

Vam estar tres dies a la muntanya, i vam anar de Valbone a Theth. Les meves amigues i jo ens hi hem quedat. El temps era genial, però no gaire càlid. La naturalesa també ens ha agradat molt. D'altra banda, el menjar albanès era bastant senzill.

Us recomano el país com a destinació turística.

La cultura de Tirana/Albània

per Alban Brati

La cultura de Tirana es refereix a les arts, la música, els museus, els festivals i altres entreteniments de la capital d'Albània. Tirana és un dels principals centres comercials i culturals del país, com ara entreteniment, música, mitjans de comunicació, moda i arts, contribueixen a la seva condició de ciutat més gran d'Albània.

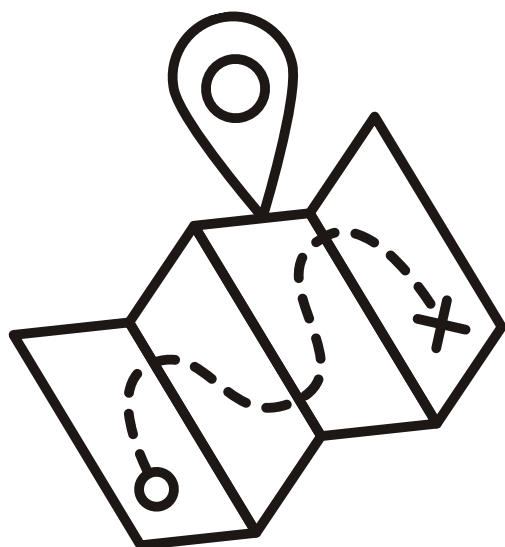
Les festes i les tradicions

Tirana s'està convertint en un centre popular per a diferents esdeveniments. Les festes són una de les moltes coses que els habitants gaudeixen bé. "Dia d'estiu" és una festa d'origen antic. La celebració se celebra en honor a la bella natura i vegetació albanesa que cobra vida en aquesta data. Aquesta festa ja s'ha convertit en festa nacional. El 13 de març, la gent reben un petit ram d'herba fresca juntament amb arrels i terra per tenir a casa el matí del 14 de març, també la gent encén focs purificadors per donar força al sol al pati i als jardins

La gastronomia

Des de sempre, la Festa de La Tirana ha convocat la cuina popular. En l'actualitat s'aprecien parades de bistecs i pollastre rostit. També hi ha suc's naturals de fruites, com a mango o maracuià, portats des de Pica.

La gastronomia de Tirana és molt variada, per la qual cosa compta amb els sabors més diversos. Usualment, el punt màxim de la cuina d'Albània s'assoleix durant el dinar, el menjar on fan els seus millors platets, els més forts i els que presenten els sabors més variats i la preparació més elaborada.

La mirada d'anada i de tornada

De Balears a Albània,
passant per Alemanya,
i d'Albània a Balears.

La manera de ser

La gent d'Albània és un poble molt amorós però també molt de "sang calenta", la qual cosa vol dir que si alguna cosa va malament, la gent es pren la situació molt seriosament i s'enfada ràpidament. També la mentalitat és molt tancada i la majoria de la gent segueix les coses importants segons les tradicions, però en general la gent és molt hospitalària i agraïda per les coses bones.

Clima

A Tirana, els estius són curts, càlids, secs i majorment clars i els hiverns són llargs, molt freds, mullats i parcialment ennuvolats. Durant el transcurs de l'any, la temperatura generalment varia de 0 °C a 36 °C.

per Alban Brati

Kultura e Tiranës / SHQIPËRI

Kultura e Tiranës i referohet artit, muzikës, muzeve, festivaleve dhe argëtimit të tjera në kryeqytetin shqiptar. Tirana është një nga qendrat kryesore tregtare dhe kulturore të vendit, pasi argëtimi, muzika, media, moda dhe artet kontribuojnë në statusin e saj si qyteti më i madh i Shqipërisë.

Festivalet Dhe Traditat

Tirana po kthehet në një qendër popullore për evente të ndryshme. Festimet janë një nga gjërat e shumta që banorët vendas gëzojnë. "Dita e Verës" është një festë me origjinë të lashtë. Festa mbahet për nder të natyrës dhe vegjetacionit të bukur shqiptar që merr jetë në këtë datë. Kjo festë tashmë është kthyer në festë kombëtare. Në datën 13 mars njerëzit marrin një buqetë të vogël me bar të freskët së bashku me rrënjë dhe dhe për të pasur në shtëpi në mëngjesin e 14 marsit, njerëzit ndezin edhe zjarre pastruese për të dhënë diell të bollshëm.

Gastronomia

Festa e Tiranës ka bërë thirrje gjithmonë për kuzhinën popullore. Sot mund të shihen stalla me biftekë dhe pula të pjekura. Ka edhe lëngje frutash natyrale, si mango ose fruta pasioni, të sjella nga Pica. Kuzhina tiranase është shumë e larmishme, ndaj ka shijet nga më të ndryshmet. Zakonisht, kulmi i kuzhinës shqiptare arrihet gjatë drekës, ushqimi ku bëjnë gatimet më të mira, më të forta dhe me shijet nga më të ndryshmet dhe përgatitjen më të përpunuar.

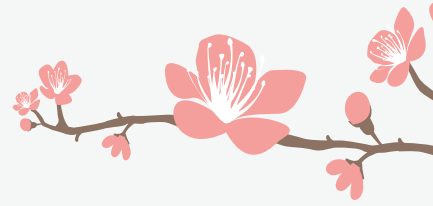
Mënyra për të qenë/Njerëzit

Populli i Shqipërisë është një popull shumë i dashur, por edhe shumë "gjak ngrohtë", që do të thotë se nëse diçka nuk shkon, njerëzit e marrin shumë seriozisht situatën dhe zemërohen shpejt. Gjithashtu mentaliteti është shumë i mbyllur dhe shumica e njerëzve i ndjekin gjërat e rëndësishme sipas traditave, por në përgjithësi njerëzit janë shumë mikpritës dhe mirënjohës për të mirat.

Klima Në Tiranë, vera është e shkurtër, e ngrohtë, e thatë dhe kryesisht e kthjellët dhe dimrat janë të gjatë, shumë të ftohtë, të lagësht dhe pjesërisht me vranësira. Gjatë vitit, temperatura në përgjithësi varion nga 0 °C në 32 °C dhe rrallë bie nën -5 °C ose rritet mbi 36 °C.

Text en albanès.

Passejant pel món

Som diferents, som iguals

Xina

per Xinya Chen

La Xina té cinquanta-sis nacionalitats, visc a la ciutat de Huangshan, província d'Anhui, al sud. Gairebé tothom menja menjar picant i hi ha molts aperitius. La majoria de l'esmorzar són panets, fideus, boletes, llet i llet de soja. M'agrada anar a la botiga per menjar més xai shabu-shabu a l'hivern i olla calenta, ànec rostit, etc., anem a l'escola cada dia a les 6:00 del matí fins a les 10:00 del vespre, i els caps de setmana excepte dissabtes, hem d'anar a l'escola els diumenges, i entremig hi ha un àpat de deu minuts.

Cada dia de Cap d'Any, totes les llars compren focs artificials, cada llar fa bolles de massa, i els membres de la família que treballen fora també van a casa per celebrar l'Any Nou. Abans de les Festes de Primavera i Tardor, la Festa del Bot del Drac era una festa per curar malalties. Més tard, com que el poeta patriòtic Qu Yuan va morir aquest dia, s'ha convertit en un festival per al poble Han xinès per retre homenatge a Qu Yuan i estimar els sentiments nobles de la nació xinesa. Segons els registres històrics, el cinquè dia del cinquè mes lunar de l'any 278 aC, Qu Yuan, un poeta patriòtic i metge de l'estat de Chu, va saber la notícia que l'exèrcit Qin havia conquerit la capital de l'estat de Chu. La gent al llarg del riu conduïa vaixells i corria per salvar-los, evocant ànimes al llarg

de l'aigua i llençant arròs i carn al riu per evitar que els peixos i les gambes li mengessin el cos.

Aquest costum ha durat més de 2.000 anys i cada any, el cinquè dia del cinquè mes lunar, s'ha convertit en un festival tradicional per commemorar Qu Yuan.

L'esdeveniment més important de la Festa del Bot del Drac és la cursa de llanxes del drac, on els equips remen els seus acolorits vaixells de drac al so dels càlids tambors. Aquesta activitat es va inspirar en els residents del riu Miluo que van remar amb vaixells al riu per rescatar Qu Yuan, i aquesta tradició s'ha mantingut durant segles.

Un menjar popular durant el Festival del Barco del Drac és el zongzi, que s'embolica amb arròs amb carn, cacauets, rovells d'ou i altres materials, i després s'embolica amb fulles de bambú. La tradició del zongzi prové dels pescadors del riu Miluo que van llençar arròs al riu per evitar que els peixos i les gambes mengessin el cos de Qu Yuan.

República Dominicana

per Jessuanny Correa

Hola, soc Jessuanny i soc de República Dominicana. Fa tres anys que visc a Espanya. Una de les diferències de República Dominicana a Espanya és que la gastronomia tenen menjar tradicionals diferents. Al meu país els plats més famosos són el pica pollastre, amb arròs, fesols i carn, mango, entre d'altres i de postres tenim molts però els més coneguts són el *chaca* i el fesol amb dolç. Igualment, les hores són molt diferents perquè són 5 hores de diferència. Per divertir-se les persones majorment quan plou surten a banyar-se. És molt diferent que aquí, que les persones sempre estan alegres i tenen molta energia. També les cultures són molt diferents ja que aquí creuen en molts déus i al meu país només creuen en un.

Les festes més importants són les de Nadal i Pasqua. El Dia de l'Altagracia, celebració de la patrona del poble dominicà; el Dia de Duarte, en commemoració del naixement del seu heroi nacional, Juan Duarte; el Dia de la Independència i el Dia de la Restauració, que commemoren la independència d'Haití i Espanya, respectivament.

Colòmbia

per Michael David Cárdenas

El Carnestoltes de Barranquilla és el segon carnaval més gran del món i el més important de Colòmbia. Cada dia té una desfilada especial que manté el mateix nom i èmfasi cada any. Les desfilades són una veritable demostració d'herències, història, cultura i música patrimoni del

nostre país. El de Negres i Blancs se celebra del 28 de desembre al 6 de gener al sud de Colòmbia, específicament a Pasto i altres ciutats com Ipiales. És una de les tradicions colombianes de costum natiu andí i prehistòric.

La Fira de les flors es remunta a l'època de la Colònia on eren emprades per carregar persones per les muntanyes de la regió. A principis del segle XX, aquest element va ser útil als pagesos per portar flors des dels pobles d'Antioquia fins a Medellín i així comercialitzar-les. Ara, encara que no existeix el costum de la venda a les cadiretes, la desfilada és la representació de les tradicions de la regió.

La Fira de Cali és l'esdeveniment més important d'aquesta ciutat i és un símbol d'identitat cultural. Cada any, entre el 25 i el 30 de desembre, se celebra la passió per la vida, la salsa i la joia. S'hi viu la història, els sabors de la gastronomia, l'amor a les tradicions.

Colòmbia és un país que es caracteritza per la seva gran diversitat, inclosa la diversitat culinària. A l'Andina es pot degustar plats exquisits com el sancocho, la safata paisa, el ajiaco

Portem el sabor a la sang. Els ritmes com la salsa, la cumbia i el vallenat són part del nostre ADN cultural i de l'imaginari dels estrangers quan se'ls pregunta per música de Colòmbia. Aquesta diversitat de ritmes reconeix la riquesa ètnica i cultural del país, i atrau els estrangers, que veuen en aquestes expressions musicals un so completament nou. El sabor dels colombians és present a cada pas a la pista de ball i contagia persones de tot el món.

La nostra diversitat es reflecteix en la nostra manera de parlar. Colòmbia és un país amb una riquesa única. De fet, segons la BBC, Colòmbia és un dels països amb més diversitat dialectal d'Amèrica Llatina. A més, una paraula pot tenir diferents significats segons la regió.

per Paula Andrea Trapiero

Els costums de Colòmbia són molt tradicionals ja que hi ha molts festivals i carnavals com ara Carnaval de Barranquilla. És el segon carnaval més gran del món i el més important de Colòmbia. ... Carnestoltes de Negres i Blancs, Festival de la llegenda vallenata Fira de les flors, Fira de Cali. en comparació amb Eivissa també hi ha carnestoltes però són més calms i no es nota com el sabor dels colombians.

La manera de ser dels colombians és molt diferent ja que per exemple els espanyols són molt directes en dir les coses o el seu to de veu sol ser alt mentre que els colombians donem més volta per arribar al que volem i també els colombians solen ser més grollers que els espanyols.

A Eivissa hi ha les estacions dels climes mentre a Colòmbia, a la gran majoria de llocs és clima calent

La gastronomia de Colòmbia és el resultat de la fusió d'aliments, pràctiques i tradicions culinàries de les cultures indo americanes locals, europees (principalment espanyola) Un dels plats més típics és la safata paisa que consta d'arròs, fesols, carn molta, llardon, xoriço, ou, alvocat, arepa i una tallada de plàtan madur,

Paraguai

per Alan Míguel Jara

Idioma i cultura

Diferències culturals entre el Paraguai i Eivissa, una de la més principals és l'idioma, aquí és molt comú el català o l'eivissenc fins ara sol i sentit parlar a persones grans i molt pocs joves l'equivalent a això en paraguai és el guaraní un idioma que ve dels nostres avantpassats americans que habitava el Paraguai, el Brasil i una petita part d'argentina els guaranis, un dels primers pobles indígenes que van ser contactats pels europeus a la seva arribada fa 500 anys, una cosa del que ens van deixar a part de l'idioma és el és el terere al Paraguai acostumem a prendre'l a tota hora del dia, és una beguda que es prepara amb aigua freda i herbes medicinals el prenem durant dies càlids i s'acostuma a prendre amb amics o familiars, quan fa fred prenem el mat que és gairebé el mateix però amb aigua calenta, els nostres avantpassats deien que aquesta beguda els donava més força per fer els treballs pesats, una altra cosa en què noti diferències va ser a l'hora de la migdiada i del dinar pel que vaig veure aquí és normal esmorzar als 14 o 15 de la tarda i al Paraguai el mat normal eren les 12 de la tarda per després prendre una migdiada de tres hores per després tornar al treballa

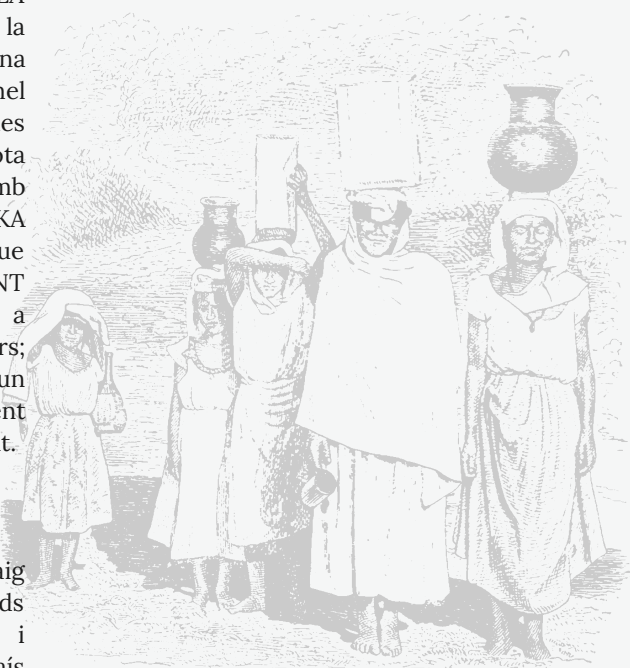
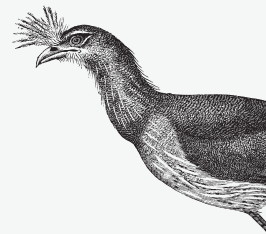
Festes

També hi ha una diferència en com es festegen algunes festes patronals, per exemple el dia del sant Joan, encara que aquesta festa va ser introduïda pels espanyols, amb el temps es va anar diferenciant força de la d'Espanya. Al Paraguai, abans de la pandèmia s'acostuma a festejar

a tots els col·legis i barris. El comú era recórrer els estands de sant Joan amb un palla a la mà i a l'altra un pastís mandi'o, als llocs posaven alguns jocs a l'atzar i escultures de mites paraguaians els més comuns entre aquests eren els 7 fills de Tau i Kerana que van ser maleïts per déu. Aquests eren el pomber, jasy jatere, mboi tui, luison, aoao i el kurupi, històries usades majorment usades per espantar els nens i si que espantaven o també els jocs típics del sant Joan, com la PALLA JEHERÉI que consisteix a llepar la paella intentant enlairar-se una moneda enganxada amb caramel de sucre amb les mans lligades enrere; PILOTA TATA una pilota encesa en foc per divertir-se amb amics; KAMBUCHI JE JOKA Trencar un cantell o atuell que conté premis; KASSAMENT KOYGUA forçar persones a casar-se a canvi de diners; JUDES KAI Simula la crema d'un personatge indesitjat. Usualment un personatge odiat del moment.

Forma de ser

A la gent, quan tot just vaig arribar els notava molt més freds no es veia aquesta alegria i energia que trobo al meu país però va ser només la primera impressió ja que amb el temps els notava molt més energètics i divertits però de la mateixa manera no és igual, com si els faltés alguna cosa, encara que em van dir que només és cosa d'acostumar-s'hi

UNA ENTREVISTA A MARTA TORRES, REDACTORA DEL DIARIO DE IBIZA

per Marwa i Oumniya

"CREC QUE ESTEM EN UN MOMENT EN QUÈ LA GENT CONFON LA INFORMACIÓ AMB ALLÒ QUE ES PENJA A LES XARXES"

Bon dia, avui farem una entrevista a na Marta Torres, redactora del diari d'Eivissa.

Marwa: Bon dia, Marta

Marta: Bon dia

Marwa: En primer lloc, voldríem saber com funciona el diari

Marta: El diari funciona 24 hores, normalment la redacció comença a funcionar a les set del matí ja hi ha aquí una persona que s'encarrega de colgar les coses al web, tot el que hem escrit el dia abans i enviar les notificacions doncs a Telegram, a Instagram... Després els redactors arribem més o menys entre les nou i poc i les deu i a partir d'aquí comencem la nostra feina que és buscar la informació. Hi ha dies en el que tenim coses d'agenda que ens convoquen administracions o empreses associacions i anem aquestes convocatòries si ens interessen, si no tenim aquestes convocatòries nosaltres tenim els nostres propis temes, durant tot el matí treballem amb això després tenim una reunió a les deu del matí és on posem en comú tot el que hi ha previst, si ha sorgit alguna cosa, decidirem què treballarem aquell dia, i més tard cap a l'una hi ha una segona reunió que aquesta la fan només els jefes, on veuen el llistat de què tenim i el que no tenim perquè hi ha vegades que tu busques temes i no et surten, doncs a la reunió de la una es mira tot el que tenim, i tot el que ens ha arribat d'institucions d'associacions de la policia i llavors en aquella reunió que ja tenim el que nosaltres li diem el planillo, el planillo és quantes pàgines tenim, quantes de quina secció i

quina publicitat va a cada pàgina, i en funció d'això es distribueixen els temes sempre amb marge de maniobra perquè després nosaltres ens anem d'aquí a les dues, tornem cap a les tres i mitja i desde que ens anem fins que tornem els correus estan plens de coses, moltes no ens interessen però altres sí, i se li ha de buscar lloc. I aquestes coses que han arribat al migdia a una reunió que hi ha les quatre es col·loquen. A la tarda escrivim quan ho tenim escrit tot els jefes ens corregeixen, això s'envia a una cosa que es diu tancament què és una persona que s'encarrega de revisar-ho tot, és una persona que treballa de tarda a nit. Si entra una notícia de tarda a nit aquesta persona s'encarrega també d'escriure-la. Després quan això es queda buit a partir de les 12 o de la 1 o de les 2. És quan tot això s'envia a la rotativa, que a la rotativa imprimeixen, allà fan feina tota la matinada i cap a finals de la matinada arriben els repartidors i reparteixen fins a les set vuit del matí, que ja tornem a estar aquí els de la web, no? Vull dir que un diari dura 24 hores

Oumniya: És un treball molt difícil. Exactament, en què consisteix el teu treball?

Marta: Jo soc redactora, em dedico a escriure. Porto una àrea que és l'àrea de salut, temes de dona, temes socials, bàsicament salut. Abans de la pandèmia també portava educació. Arribo al matí si tinc algun tema propi em poso a treballar amb ell i ho escric.

Marta Torres. Diario de Ibiza

Marwa: I gaudeixes fent-ho?

Marta: Molt. Jo crec que aquesta feina com a molts altres si no t'agrada no el faries, no es cobra gaire estem treballant matí i tarda, estem sempre, ara que tenim whatsapp constantment amb el mòbil. L'agenda de cop se'n recorda de tu a les tres de la matinada i t'envia un whatsapp, treballem diumenge, festius matins, a vegades nits, vull dir que és una feina que o t'agrada o estaries amargada de la vida.

Marwa: Què s'ha d'estudiar per aconseguir ser redactora?

Marta: Periodisme bàsicament. És veritat que ara també els perfils hi han canviat una mica, jo vinc de la rama clàssica que seria estudiar periodisme, però també hi ha gent que ah estudiar comunicació audiovisual, gent que també ha estudiat temes relacionats amb xarxes amb comunicació, però bàsicament periodisme.

Oumniya: I què t'agrada més, el diari en paper o el digital?

Marta: Jo és que soc una mica clàssica. A mi m'agrada el paper. Jo crec que si tu veus el diari, veus molt clarament a què se li està donant importància, les imatges són diferents hi ha uns formats, cada cosa va d'una forma... a la web la sensació que tinc es que tot es veu més o menys igual vull dir hi ha pocs formats de fotos i són més o menys sempre els mateixos, ens

passa molt, des de que hi ha tanta web, que ens truca gent per coses que no hem escrit nosaltres, que han sortit a altres mitjans. I jo he arribat a la conclusió de què clar quan agafes el paper saps molt bé quin diari has comprat o quin diari llegeixes cada dia, però quan ho fas a la web i sobretot amb els mòbils, la sensació que tinc és que la gent a vegades no sap on a llegit que, i crec que això amb el paper no passa.

Marwa: Com cada vegada es llegeix més. Creus que algun dia ja no hi haurà diari a paper?

Marta: Per desgràcia jo crec que algun dia ja no hi haurà diària a paper o no diari de paper com el coneixem ara. De fet, hi ha molts mitjans que ja no fan paper i molt mitjans que han anat traient-se el paper, perquè un problema que hi ha també és que el paper és caríssim ara mateix, el paper ha tingut una pujada de preu en els darrers 10-15 brutal, fer un diari a paper ara costa molt més del que costava fa una temporada i jo crec que sí que acabarà desapareixent o no sé si desapareixent del tot o fent-se només una edició setmanal amb una mica de temes més propis els reportatges, entrevistes. No sé com acabaran els diaris de paper, però em temo que en un moment desapareixeran.

Diario de Ibiza

Marwa: Com aconseguíu assabentar-vos de les notícies tan ràpidament?

Marta: Primer, perquè hi ha gent que ens truca, ens envia missatges i nosaltres tiram del fil, després que també és veritat que tothom ho penja tot a xarxes, no? De manera que ha estat un accident a Cala Llonga i la gent ja està pujant coses. Vull dir que a vegades també veiem aquestes coses. Després pels contactes que vas fent quan vas treballant, així quan parles amb ella confia en tu es queda amb el teu telèfon i truca i t'avisa.

Marwa: Sents que és important llegir el diari?

Marta: Jo crec que sí, a més ara estem en un moment en què sembla que per exemple un tuit és una informació, i no ho és. Crec que és important llegir diari i especialment diari en paper vull dir perquè és veritat que a les webs tot va tan de pressa que de vegades no tens temps a processar la informació. L'avantatge de la web és la rapidesa, però la rapidesa, de vegades, no només per nosaltres. Imagineu-vos que hi ha un accident i que hi ha un mort, i la informació que ens arriba de la policia és que és un mort de quaranta-set anys i nosaltres ho posem, i després resulta que la pròpia policia s'ha equivocat i no n'eren 47, n'eren 49, aleshores ho pots rectificar. La part bona de la web és que pots anar canviant les notícies així com vas completant la informació; per jo crec que és important després agafar-te un diari, el que sigui, en paper i llegir les

notícies perquè allí és on estan més treballades amb més profunditat, s'ha pogut reflexionar el tema que estàs escrivint. Jo crec que és important i crec que estem en un moment en què la gent confon la informació a la qualsevol persona pot penjar a xarxes, jo crec que són coses diferents.

Oumniya: Hi ha moltes persones treballant en aquest diari?

Marta: En aquest diari, ara com heu vist el diumenge no hi ha gairebé ningú, però exactament no sé quant som, però només de redacció hi ha una vintena de persones. Però després hi ha molta gent treballant a un diari, estan els recitadors, els comercials els administratius els responsables de disseny els que s'encarreguen d'ajuntar les pàgines, els repartidors, vull dir que molta gent.

Marwa: Moltes gràcies per voler parlar amb nosaltres avui i gràcies per escoltar-nos.

Marta: No, gràcies a vosaltres per interessar-vos pel que feim.

Al final donem el nostre consentiment explícit a que s'utilitzin les nostres dades de manera indiscriminada i no controlada.

I no ens hem d'enganyar: Els responsables finals som nosaltres. Som els màxims responsables del tractament de les nostres dades, i per tant, hem d'estar sempre vigilants.

Els grans ciberespies, no entenen d'edats, nacionalitats, sexes, religions, etc. Només els interessen les dades per tal de poder treure benefici, directe o indirecte.

Pensau quan navegau a la xarxa buscant informació sobre un viatge; tot seguit us comença a arribar informació sobre viatges. Pensau quan buscau a la xarxa roba, sabates, o el que sigui; tot d'una les diferents xarxes amb les que intereactua es converteixen en "escaparates" de tot allò que heu buscat.

I no hi ha res i-legal. Totes compten amb el nostre consentiment (que no hem llegit, per cert). Quina és la solució? Malauradament no tenim solució a aquest fet. Només podem parlar de prevenció, formació i conscienciació.

I per acabar, algunes frases que tal vegada ens poden fer repensar com interactuar amb les xarxes socials i els mitjans digitals:

"Les empreses inverteixen milions en tallafocs, xifratge i dispositius per a accedir de manera segura, i són diners malgastats, perquè cap d'aquestes mesures corregeix la baula més feble de la cadena de seguretat: la gent que usa i administra els ordinadors".

Kevin Mitnick.

Kevin David *Mitnick (nascut el 6 d'agost de 1963) és un dels hackers, *crackers i *phreakers estatunidencs més famosos de la història. El seu *nick o sobrenom va ser Còndor. També anomenat per ell mateix com a «fantasma dels cables».)

"Les contrasenyes són com la roba interior: no deixis que uns altres les vegin, canvia-les amb freqüència i no les comparteixis amb desconeguts".

Chris Pirillo

Ciber què?

per Anonymous

Tothom ha sentit a parlar en els darrers anys dels ciberatacs, la ciberdelinqüència i el ciberespionatge. Més encara, en els darrers mesos ha sortit als mitjans de comunicació el "Cas Pegasus".

El primer que podem pensar és que això no va amb nosaltres, que només passa a grans corporacions, als governs, les administracions, els rics o els famosos. Res més lluny de la realitat. Tots nosaltres, cada dia, som susceptibles de ser espiats. Les nostres dades personals, les nostres aficions, les nostres rutines, són monitoritzades per grans sistemes que han passat a formar part de la nostra vida quotidiana.

Instagram, Facebook, Twitter, Twitch, TikTok, tenen les nostres dades, imatges de la nostra vida, vídeos del nostre dia a dia. I seguim tan tranquils.

Ens donem d'alta a webs acceptant les condicions de privadesa sense tan sols llegir el que diuen: acceptar, acceptar, acceptar, següent, següent, ... i així moltes vegades durant el dia.

Kevin Mitnick.

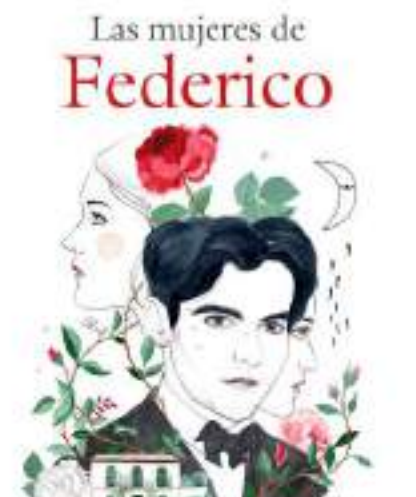
NOVETATS

Alexia somia amb ser futbolista professional. Per a aconseguir-ho, ha de donar el millor de si mateixa i impressionar els observadors. Però, quan arriba al campionat de la Copa Inter, comencen a passar coses molt estranyes. Estarà falsejat el torneig? Hi haurà algú darrere de tant de misteri?

"Amb lletra de dona" pretén recuperar i visibilitzar trenta autores nascudes o establertes en les Illes Pitiües que han contribuït i encara contribueixen a demostrar la qualitat artística i literària d'Eivissa i Formentera

Què passaria si les protagonistes creades per un dels poetes espanyols més importants de la literatura universal es trobessin per a canviar el seu destí? En aquestes pàgines seràs testimoni del despertar enfront del tedi i al conformisme d'alguns dels personatges femenins més emblemàtics de Federico García Lorca.

Amb aquesta novel·la, l'Anna Manso ens convida a enamorar-nos i a estimar. A estimar a tothom, la família, els amics..., però a estimar bé, sense rancors, sense culpa, sense prejudicis i, sobretot, a estimar-nos a nosaltres mateixos. I ens hi convida amb optimisme, amb una història i un món molt proper als lectors: el seu propi món.

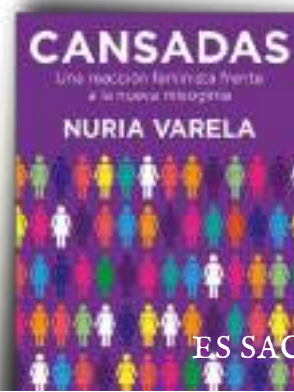
Perquè què has de pensar si el teu germà et diu que és una noia i que sempre s'ha sentit així? Que, de fet, no és el teu germà, sinó... la teva germana.

Escrita amb la sensibilitat, la ironia i la capacitat d'emocionar inconfusibles de l'autor d'El noi del pijama de ratlles, El meu germà es diu Jessica és una novel·la plenament actual, imprescindible per a totes les edats.

Cansadas és una mirada feminista que contempla records, reflexions, reportatges, articles, notes de viatge i converses al llarg d'una dècada.

Quan l'Amanda va fer tretze anys, va heretar de cop una mansió i va esbrinar que era l'última d'una llarga estirp familiar dedicada a mantenir l'equilibri entre les forces del mal i les forces del bé.

Na Catalina Serra, nascuda l'any 1892, té el cor a Cuba malgrat que visqui a Eivissa. Es veu sacsejada pels canvis polítics del país i pels esdeveniments de l'illa fins al darrer període de democràcia i llibertat, que ja de poc li serveix.

Josephine Yole Signorelli narra en aquest còmic la seva pròpia història com una adolescent trans en la primera dècada d'aquest segle, lluitant amb la transformació del seu cos en el context de l'escola, la família, la vida social, les drogues, la prostitució de menors en línia i, per fi, l'amor

John i James són els pares de Jack. I han desaparegut. Però ella ja ha traçat un pla per a trobar-los amb l'ajuda dels seus amics: el sirènid Kraken; Falguera, l'aspirant a bruïda; i Oliver, el fantasma d'illa Cranc. Així comença un emocionant viatge per l'illa: travessen un núvol, recorren el desert de lava, escalen el cràter d'un volcà i volen sobre dracs.

Sopa a les nou en punt, dorm exactament vuit hores, mai no té una arruga a la roba, parpelleja 86.400 vegades i respira 30.000 vegades al dia, només parla quan li pregunten, mai no ha alçat la veu i, el que és més important, mai no s'ha preguntat què passaria si tot canviés. Però, i si passés?

En un món on la llibertat està controlada, fins on series capaç d'arribar per recuperar-la?

El mateix dia que la Ju és expulsada temporalment de l'institut per haver perpetrat una situació d'assetjament greu, els seus pares li confessen que és adoptada. La Ju decidirà emprendre un viatge a la recerca dels seus orígens i descobrir qui és ella mateixa.

Està acabant l'estiu i la Júlia, una al·lota de 18 anys, rep un correu electrònic que ho canviarà tot. Ha estat admesa amb una beca en una de les universitats més prestigioses d'Europa. En una residència de Barcelona coneix nou grup d'amics. El que no esperava és que un d'ells, l'hereu d'una gran fortuna, trastocaria per complet la seva vida i els seus sentiments.

Enrere va quedar la mar, si vas tenir la sort de travessar-lo. Davant, milers de botigues, brutícia, monotonía i tristesa. Els dies transcorren iguals els uns dels altres... Fins que un dia, tot canvia. Llavors mires més enllà de les botigues i de les cues i de les tanques. A les muntanyes. Al futur.

El grup de viatge que inclou un japonès, una alemanya i un irlandès es retroba a Venècia per recórrer en tren Àustria, Polònia i Eslovàquia. Els esperen un munt d'aventures i descobriments, que la protagonista anotarà al seu diari en aquest agost inoblidable, durant el qual no faltaran l'amor, els malentesos i més d'un ensurt.

100 ANYS DEL NAIXEMENT DE JOAN FUSTER.

100 anys del naixement de Joan Fuster i Ortells (Sueca, 1922 - 1992), assagista, historiador, crític literari, activista cultural i poeta.

#100ANYSDJOFUSTER

ES SAC, AMB LA CULTURA

AFORISMES

- Un bon llibre sempre és una provocació.
- Els llibres no supleixen la vida, però la vida tampoc supleix els llibres.
- Tota política que no fem nosaltres serà feta contra nosaltres.
- Criden per veure si ens faran callar.
- Reivindiqueu sempre el dret a canviar d'opinió: és el primer que us negaran els vostres enemics.
- Forma part d'una bona educació saber en quines ocasions cal ser maleducat.
- No desertis: rebel·la't –si pots, és clar.
- Sempre s'és estúpid respecte d'algú.
- Afanyeu-vos a estimar. Els amors tardans ja no són amors: són manies.
- Els únics plaers que no defrauden són els imprevistos.
- Entre el bé i el mal, podríem aspirar a l'alegria.
- Els desmemoriats sempre tenen la consciència tranquil·la.
- La veritat no sempre coincideix amb la justícia, t'ho advertesc.
- Qui està disposat a morir per un ideal, està, en el fons, igualment disposat a matar per l'ideal. Totes les doctrines que comencen amb uns màrtirs acaben amb una inquisició.
- Llegir no és fugir. Llegir és seguir vivint, i cadascú ho fa a la seua manera.
- Quan la por no és innocent, ja no és por, és covardia.
- Potser el treball dignifique l'home. No ho sé. Però, indiscutiblement, el cansa.
- No faces de la teua ignorància un argument.
- Ben sovint, gairebé sempre, callar 'també' és mentir.
- La veritat no sempre coincideix amb la justícia, t'ho adverteixo.

IX CONCURS FOTORELAT
DEPT. LLINGUA
CASTELLANA I LITERATURA
CATEGORIES A/B

GUANYADORA IX CONCURS FOTORELAT
DEPT. LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA
CATEGORIA A

La historia empieza en el año 3.022, en un laboratorio de Ibiza, donde los robots más sofisticados e inteligentes del mundo discutían sobre un tema bastante delicado y extraño. El motivo de la discusión; los molinos, los cuatro últimos que quedaban en los campos de Ibiza.

- ¿Qué debían hacer esos molinos allí?- se preguntaban sorprendidos - .

Los molinos se habían dejado de utilizar hacía más de 1000 años y lo curioso y extraño era que aquellos longevos molinos eran movidos por el viento. Los robots no lo sabían, ya que ellos solo utilizaban la electricidad y la energía. Por aquellos años, en la Tierra ya no había sol, ni lluvia, ni había animales con vida. Solo había fábricas, robots y paisajes contaminados. Al parecer, todo había sido destruido por los humanos años atrás. Las pocas personas que quedaban no trabajaban, ya que los robots eran más inteligentes. Así que después de unas semanas decidieron abrir una investigación: el viento... ¿era una fuente de energía?. Lo primero que descubrieron fue que los molinos estaban hechos de materiales que ya no existían, y lo segundo era que los rotores no estaban hechos ni de metal, ni eran dispositivos, ni de nada conocido. Los robots, confusos, empezaron a buscar información sobre aquello de lo que no sabían nada. Pasaron unos días y descubrieron, sorprendidos, que los molinos eran unos animales del 2022. Unos animales que ya se habían extinguido. Estaban disecados por el calentamiento global y eran las cuatro únicas cosas que quedaban con vida en la Tierra. Así que decidieron protegerlas con la máxima seguridad posible y así hacer historia.

Todos los robots, en un consejo extraordinario, llegaron a la conclusión de que si no querían que la Tierra acabara así, tenían que empezar a preocuparse más por las consecuencias de la contaminación.

JÚLIA AGUILERA FERRER
1r ESO A

El despertar

Desperté en el campo, uno muy bonito, y brillante por algún motivo desconocido. Tenía hierba verde, hojas fuertes, flores perfectas y coloridas dándole un toque de alegría.

Estaba un poco desubicada, no sabía cómo había llegado allí, pero tampoco me lo había cuestionado. Me dispuse a caminar dando pasos lentos debido al cansancio que sentía. No ví nada extraño en las nubes casi moradas del cielo, en el poder contemplar tres lunas aún siendo de día, en el hecho de que el campo fuese más brillante de lo normal no me alarmó, lo veía normal.

Seguí andando hasta dar con una preciosa estructura a medio derribar, la cual estaba envuelta por unas preciosas enredaderas, atravesándole un profundo río de agua transparente decorado con algas muy bonitas que estaban siendo cuidadas o tratadas por lo que parecían ser hadas, no sé, eran pequeñas y de un color azul oscuro, tenían una cola y un par de alas, eso confunde un poco, no eran muy grandes y tenían una cara muy simpática.

Seguí el camino que me llevó a las afueras de la estructura encontrándome con un precioso pegaso negro azabache. Sus alas estaban compuestas por plumas que simulaban tener purpurina de lo brillantes que eran.

Me subí al pegaso y me llevó a unos molinos de viento, sin embargo estos tenían algo peculiar. Las aspas eran mariposas enormes, de diferentes especies, formas, y de unos colores llamativos.

Volví a subir al pegaso después de explorar un poco la zona, y me llevó a un corte en la tierra en el cual no se veía nada más que el gran abismo de la nada. Mirases donde mirases todo estaba negro, aunque se diferenciaba la línea del horizonte.

Y, sin esperarlo, el pegaso me dejó caer.

Lento, así es como veía alejarse el borde del corte.

Me desperté al instante con el miedo presente en el cuerpo, por suerte, el timbre acababa de sonar y la aburrida clase de historia había llegado a su fin.

PAULA FONTAROSA SERRA
4t ESO A

Gulliveriano

Se había pasado toda la noche trabajando y por fin llegaba a su casa, al término de una extenuante jornada en el centro de la urbe. A partir de ese momento, y al menos mientras durara el día, podría nuevamente sentarse, estirar sus maltrechas patas en el sofá y disfrutar de un puro habano mientras miraba el televisor, como había estado deseando hacer.

- Esto de andar pateando las calles en busca de la basura de otros es un trabajo muy intenso - pensó - , y con el riesgo que conlleva caminar entre humanos gigantes, tan grandes como los molinos del Quijote, y con esos pisotones que hacen retumbar el suelo y que algún día acabarán por matarme... No es el oficio mejor pagado, pero es lo que tengo - .

Y mientras se entregaba a estas cavilaciones, se oyó la voz estridente de una joven que gritaba:

- ¡Mamá, hay una cucaracha en el sofá!, y es, es... ¡gigante! - .

- Aunque, bueno, tampoco es para tanto..." - razonó en voz baja - .

Despojándose de sus cavilaciones, y ahora que lo pensaba mejor, llegó a la conclusión de que los humanos se habían vuelto muy pequeños desde que los vio la última vez. Y al mirar por la ventana se encontró, extrañado, que ya no se trataba de la misma ciudad. En esta quienes reinaban eran las cucarachas mientras grupos de humanos diminutos corrían por sus vidas tratando de evitar ser pisoteados. Quizás es que siempre había sido así y simplemente se acababa de despertar de la pesadilla más larga de su vida, aunque quién sabe.

ANTONIO MONTERO ESCANDELL
2º ESO G

Vivo con un monstruo

Vivo con un monstruo terrorífico. Ayer llegué a casa y me lo encontré en mi sofá, estaba sentado, fumando y bebiendo. Lo miré por unos segundos y este dirigió su mirada hacia mí. Era feo, muy feo. Asqueroso. Comenzó a decir algo, pero no pude escucharle. Estaba asustada, muy asustada. Fui corriendo a mi habitación y cerré la puerta al notar que se había levantado. Podía escuchar como se acercaba mientras refunfuñaba.

No era la primera vez que me lo encontraba ahí sentado, ni tampoco la primera vez que se intentaba acercar a mí. Pero al final todo acaba como siempre: abre la puerta, me agarra del pelo con sus colmillos, me lleva a rastras a la cocina y me obliga a hacer de sirvienta. No quiero, pero si no lo hago me comerá, eso dice. Tengo que tomar pastillas para recomponerme, tengo que llorar todos los días e incluso autolesionarme en ocasiones para poder calmarme.

No trato de hacerme la víctima, sé que hay mucha más gente que vive con monstruos como el mío. En el trabajo, en sus casas, en los colegios... Siempre hay monstruos que desprecian a los humanos y cometen actos horribles. Hay monstruos que se comen a niños y dejan la mitad de sus pequeños cuerpos en la calle; hay monstruos que son capaces de degollar, descuartizar, exterminar, envenenar y aniquilar solo por placer o un ataque de rabia que tienen; hay monstruos que secuestran a gente, luego los meten en sus guaridas para llenarles de su ácido y así al final comérselos. Sí, al parecer soltar sus ácidos es algo placentero para ellos.

A todos les da miedo que los monstruos puedan llegar a sus casas y se los coman vivos. Pero eso no es lo que nos da más miedo. Lo que más miedo nos da es recordar que estos monstruos son humanos como nosotros. La humanidad no es humana. La palabra "humanidad" es una máscara para ocultar su verdadero rostro. Un rostro feo, muy feo.

SERGI JIMÉNEZ AVELLANEDA
4t ESO A

Finalmente, paz

Estaba ahí desesperado como el que más, miles de hombres, niños e inocentes murieron y lo peor es que yo los guié, a esos pobres hombres los guié a una muerte, todo fue culpa de esos monstruos que torturaron e hicieron sufrir a mis hombres y tampoco es que falte mucho para que esos monstruos tomen mi lugar y seguro que me usarán de trofeo; después espera un final horrible, lo mas seguro es que me enterrarán vivo, que me quemarán. ¿Cuántos horribles finales les esperan a los pocos que han sobrevivido a esta masacre? La Humanidad ya está acabada, no puedo hacer ya nada salvo llorar. De pronto, me fijé en una mariposa, era hermosa, vigorosa y joven, completamente ajena a lo que ocurría ahí fuera; cuando esos bastardos tomen mi lugar, no le espera otro destino más que ser pisoteada hasta la muerte. ¿Por qué? ¿Por qué? ¿Por qué? ¿Qué he hecho mal? Me aseguré de que mis hombres estuvieran siempre bien, me aseguré de que no sufrieran, me aseguré de que sus hijos tuvieran educación, ¿mis hombres merecen morir? ¿Acaso esta bella mariposa merece morir aplastada por decenas de hombres? Esta mariposa no ha hecho nada, no ha dañado a nadie y yo tampoco he dañado a nadie que no se lo mereciera, ¡es verdad! Todo es culpa de los monstruos de ahí fuera, que solo buscan el dolor ajeno, ya sabes... Pienso que ni yo ni esta mariposa seamos presas del horrible destino que nos espera, ni pienso dejar que me tomen como trofeo, yo mismo seré el que escoja mi propio destino, agarre mi propio arma y acabe con mi vida y la de esta pobre mariposa. Finalmente, paz

AYMAN EL GARTET EL ASRAOUI
4t ESO A

parla'm en català

EIVISSA EN CATALÀ
IES SA COLOMINA

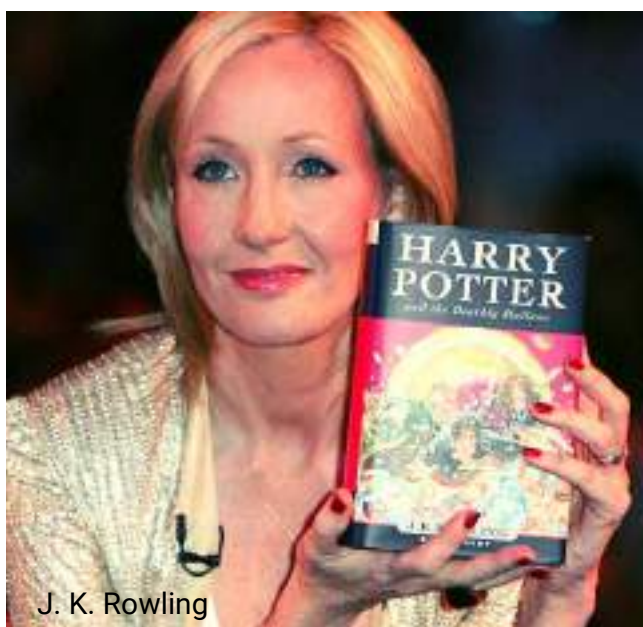

2022

EFEMÈRIDES LITERÀRIES

Joaquim Carbó

J. K. Rowling

Anna Frank

El 2022 és un any carregat d'aniversaris i d'efemèrides literàries. El 26 de juliol serà especial perquè es commemorarà el 25è aniversari de la publicació de la primera novel·la de Harry Potter de J. K. Rowling "Harry Potter i la pedra filosofal".

Celebrem, a més, el centenari de la publicació de la reconeguda "Ulisses" de James Joyce i el 75è aniversari de la publicació del "Diari d'Anna Frank", La pesta, d'Albert Camus o La perla, de John Steinbeck. Haurem d'esperar al 24 d'agost per celebrar els 90 anys de l'escriptor Joaquim Carbó, autor entre d'altres de "La casa sota la sorra"

Enguany es commemora el centenari del naixement de Kurt Vonnegut (11 de novembre), escriptor nord-americà conegut per la seva peculiar combinació de sàtira, comèdia negra i ciència-ficció.

També recordarem el centenari del naixement de l'escriptor valencià Joan Fuster (23 de novembre) i el centenari del naixement del poeta Gabriel Ferrater (20 de maig)

L'11 d'agost commemorarem el 125è aniversari d'Enid Blyton, l'autora dels clàssics juvenils "Els cinc", "Santa Clara" i "Les torres de Malory". La mateixa xifra correspon al naixement de l'escriptor i premi Nobel William Faulkner (25 de setembre)

El 2022 també és l'any de Bram Stoker, el creador de "Dràcula" en el 175è aniversari del seu naixement (8 de novembre).

Com a efemèride rodona celebrarem els 400 anys del naixement del dramaturg i actor francès Molière, (15 gener), autor entre d'altres de Tartuf o l'impostor" i El misantrop. De les morts destaquen el centenari de la mort de Miquel Costa i Llobera i el 18 de novembre recordarem a l'autor de l'obra A la recerca del temps perdut, Marcel Proust en el centenari de la seva mort.

LA MAGIA...

Para que creas en la magia te diré...
que la vislumbrarás en un atardecer.

Que la magia se encuentra en los recuerdos,
o que puedes encontrarla en los silencios:

los silencios entre dos personas,
los silencios cuando estás a solas...

Y con tiempo y magia entenderás:
que no es que en ella debas creer,
es que la magia... la debes crear..

VERÓNICA
RIBAS VERGEL

Imatge:
Cercles concèntrics. Tècnica mixta sobre paper.
Carmen Liberal

L'AGRAÏMENT

Avui dono gràcies per poder menjar
per tenir sous per viure i somiar,
perquè el somni d'avui demà s'hi acomplirà.

Dono gràcies per la gent que m'estima;
per a mi és una alegria.

Dono gràcies per tenir vida, uns amics
i una família que m'ajuden cada dia
i m'ensenyen coses polides i precioses.

EIVISSA

Bon dia terra polida,
terra amb llum que mai s'acaba.
Ets una terra amb colors i alegria
i unes platges que em fan plorar d'alegria,
i em relaxen.

GERMÁN PÉREZ
ARRABAL

Imatge:
Trobades. Tècnica mixta sobre llenç.
Carmen Liberal

Què ha significat per a tu aquesta experiència?

per ES SAC

L'alumnat de 1r ESO A, amb la direcció de la professora de llengua castellana i literatura, Marisa López, ha muntat i escenificat **Verdad**, traducció i adaptació de l'obra **Veritats**, de Mateu Moranta. El teatre entra a les aules de sa Colomina!

A jo fer teatre m'ha agradat molt, ja que hem fet coses noves i hem viscut una experiència única. Ens ha servit per a saber treballar en grup i per saber tenir una gran responsabilitat damunt. Ja que si un no ho fa espatlla tot el grup. També ens ha ajudat a conèixer-nos millor amb totes les activitats que hem fet i a passar una bona estona. La veritat és que m'ha encantat i m'agradaria fer teatre més vegades.

Júlia Aguilera

La meva experiència amb el teatre ha set molt bona, ja que hem fet una cosa nova que mai havia provat. Si tu creus que ets molt bo interpretant et recomano que facis teatre, ja que segur que t'encantarà. Això sí, si fas teatre has de posar-hi il·lusió perquè sinó et serà molt pesat fer teatre.

Alexander Rusconi

Estem fent una obra de teatre de un nen que diu en les xarxes socials que un professor l'ha agredit a classe.

Hem après que a vegades estem massa amb els mòbils i no ens adonem del món real. A vegades ens creiem tot el que ens diuen en les xarxes socials i no pensem en res més.

Ens han fet molts de tallers i hem après no posar-nos nerviosos, estar rectes, projectar bé la veu....

M'està agradant aquesta experiència perquè no havia fet mai teatre.

Núria Cardona

L'experiència del teatre m'ha agradat perquè ha set la meva primera volta que faig una obra de teatre. La nota que li poso a aquesta obra és un 7 perquè m'ha agradat i perquè el personatge que m'ha tocat m'ha agradat molt perquè és un estudiant com jo.

L'experiència que passaré al teatre principal de Palma és nova, que més o menys la tenia al cap perquè mai he anat a Palma. És la meva primera volta que hi vaig. Aquesta experiència per jo sirà una de les meves millors.

Pau Ernest Pietrantoni

Ha set una experiència molt divertida i interessant. M'ha agradat molt i m'ha ajudat a llevar-me la vergonya. Recomano el teatre ja que fas exercicis per la veu i a estar ancorat. El que més m'ha agradat de tot ha set el programa *Jaleo*.

Jordi Planells

La meva experiència amb el teatre és molt bona, m'ho passo bé quan ho faig. Quan represento l'obra de l'institut em fa una mica de vergonya, però en el fons m'encanta, perquè amb el teatre desconnecto dels nervis d'altres assignatures. M'agrada molt aprendre, m'interessen molts temes ... però mai hagués imaginat que el teatre m'agradaria tant.

Crec que tenim una ajuda darrere increïble amb els professors, i especialment la nostra tutora. Ho recordaré tota la vida.

David Sánchez

És una experiència molt bona per relacionar-nos i controlar els nervis a l'hora de actuar. També hem après a interpretar un personatge totalment diferent a nosaltres. Sí que és veritat que repetir moltes vegades el mateix a vegades cansa però quan arribes a l'escenari on vas a estrenar l'obra ja t'imagines com sirà i t'emociona moltíssim.

German Pérez

A mi només m'agradaria fer teatre amb el meus companys, sense ells ni m'agradaria. Encara que costi aprendre's el text de memòria, saber quina roba portar el dia del teatre i altres coses.

Helen Arantxa Cujulema

El teatre es fa servir perquè no tinguem por escènica, per superar les nostres pors. Ens ha aportat podera ficar-nos en el paper de l'altre, tant en el teatre com en la vida real. El teatre és com si jugares quan eres petit i et diverteixes.

Leticia Ortega

El teatre per a mi serveix, per primer, per exemple, per aprendre a saber parlar sense por i mes coses no solament és saltar-se castellà obviament...

Omar García

El teatre m'ha agradat perquè anem de viatge a Palma i fem coses que són divertides. També m'agrada perquè et diverteixes amb la gent i serveix per no tenir vergonya.

Rayan Bouhassam

Aquest curs (2021/2022) amb na Marisa hem fet un obra de teatre. Avui us vaig a contar com hi ha set fins ara!

Primer de tot, vàrem elegir els personatges que volíem ser, i després ens memoritzarem el text (encara no ens ho sabem del tot). Vàrem aprendre a apilonar cadires (tampoc ens va molt bé). Ara estem treballant la veu perquè pareix que cantem i no s'entén res.

Hi ha dies que ens portem malament, però na Marisa ens aguanta i no es rendeix. Jo si fos ella ja me n'hagués anat del país.

M'agrada poder fer teatre cada any amb na Marisa i he de donar gràcies a tots el que ens estan ajudant a tirar aquest projecte endavant.

Emma Del Campo

M'agrada el teatre perquè té alguna cosa que m'agrada molt perquè puc ser una altra persona.

Naiara Luana Vargas

Fer teatre m'ha paregut una experiència que ens ha aportat molts de valors i una manera diferent d'aprendre. A jo personalment m'agrada actuar perquè és com si tingués una altra vida i t'oblides dels problemes.

Laia Fuentes

A mi m'ha agradat el teatre però a la vegada no, perquè al principi era divertit però quan ja portes molt de temps amb això et canses de repetir-ho tantes vegades, M'ha agradat perquè també perdien classe i no fèiem exàmens ni deures ni res, només teatre. Bé i també t'has d'aprendre molt bé el text, i això costa.

Aitana Muñoz

**"és com si
tingués una
altra vida"**

Llegir és molt divertit i entretingut ja que pots llegir històries de molts tipus: comèdia per riure, drama si t'agraden les històries de tragèdia...

A més, és molt bo perquè aprens molt i pots escriure molt bé.

Si t'imagines que tu ets part del conte encara és més divertit.

Jordi Planells

Per jo la lectura és molt important perquè cal llegir molt per ser llest.

La gent que no llegeix no pot escriure bé, no pot saber tantes coses i no serà tan llest com les persones que llegeixen cada dia almenys mitja hora. Els llibres són molt interessants perquè surten històries interessants i dibuixos també molts interessants. Com més llegeixis més coses sabràs i millor seràs.

Els llibres són per llegir per això existeixen els llibres per llegir.

Pau Ernest Pietrantoni

Per què m'agrada llegir?

per ES SAC

"és com si entrés en un món nou"

A jo m'agrada llegir perquè descobreixes noves històries, aventures i aprens coses. Els llibres solen ser molt entretinguts ja que com molts llibres quasi sempre estan en altres temps o èpoques solen passar coses que tu mai has vist o que no saps que poden arribar a passar. Sempre que llegeixo estic com en un altre món i veig les coses com en primera persona ja que em fico dins la història. Els meus llibres preferits són els de misteri i aventures, però també m'agrada el diari de Greg.

Júlia Aguilera

M'agrada llegir perquè quan llegeixes és com si entrasses en un món molt divertit i també aprens coses noves amb els llibres.

Alexander Runconi

A mi m'agrada llegir perquè m'ho passo bé. En aquests últims 3 anys m'he llegit més de 120 mangas (tenen des de 100 fins 600 pàgines encara que tinc un amb més de 3.000)! Espero no arruinar els meus pares... Per això us recomano agafar llibres de la biblioteca. :D

Emma del Campo

M'agrada llegir, perquè quan llegeixes t'ho imagines i és com si entrés en un món nou.

Llegint aprenem i descobrim coses noves.

A mi m'agrada més llegir llibres de misteris i aventures perquè són més divertits.

Núria Cardona

Llegir és com endinsar-te en un altre món, en aquell moment que et poses a llegir ja no estàs en la teva casa estirat al sofà o a al teu llit, estàs a casa d'aquella al·lota que no coneixes de res però que si segueixes llegint sabràs qui és, que fa i perquè és allà. La veritat és que llegir t'aporta un munt de coses a part que no facis tantes faltes d'ortografia i aprens noves paraules etc. Però el que realment aprens és a gaudir llegint, a ficar-te en la pell de l'altre i és per això que m'agrada llegir.

Leticia Ortega

La lectura és un món meravellós per això m'encanta. Ara l'explicació d'això és molt senzilla i és que n'hi ha molts tipus de llibres, novel·les, contes... com per exemple les d'amor, misteri, fantasia les quals són de les que més m'agraden. Alguns exemples poden ser: A dos metres de tu, la col·lecció completa del regne de la fantasia (de Gerònim Stilton que pot parèixer infantil, però aquesta col·lecció és entretinguda), Eleanor i Park, l'última nit...

També una novel·la que m'agrada molt és Destellos de danza d'Emmanuela Torres. Quan llegeixo m'encanta estar al sofà o tranquil·la al llit ja que quan començo ningú m'hi atura, per això preparo una ampolla d'aigua i a vegades algun "snack" per no haver d'aturar de llegir.

Maria Dengra

M'agrada llegir perquè et transporta a un món diferent, com un paral·lelisme, és un lloc on puc saber el que passarà; algunes vegades només es pot veure com primera persona. Hi ha molts gèneres de lectura com els de fantasia, on passen coses inexplicables o de misteri.

Ariadna Delgado

A la gent que no li agrada llegir és perquè mai n'ha acabat cap. Perquè t'ensenyen coses i et fas més intel·ligent.

Omar Garcia

Algunes vegades m'agrada llegir, depèn de quin sigui el llibre. Si, per exemple, és de fantasmes o d'animals exòtics o dinosaures o de taurons.

Rayan Bouhassan

**"descobreixes
noves
històries,
aventures i
aprens coses"**

És una experiència molt bona perquè et fiques dins el llibre i sents les emocions que tenen els nostres protagonistes. A més, tens infinits llibres per triar!

Germán Pérez

M'agrada llegir perquè es com si l'escriptor em contàs històries, i m'ho imaginés.

David Sánchez

ESCANEJA'M!

Ei! No hi haurà gàbies per a tants ocells,
i a dins l'aire no ens calen papers.
No sé què diuen els teus petons,
però no hi ha llei que pari la veritat que creix.
No hi haurà gàbies per a tants ocells,
i a dins l'aire no ens calen papers.
No sé què diuen els teus petons,
però no hi ha llei que pari la veritat del vent.

Que les mateixes pors que ens ceguen
són finestres plenes de llum.

OQUES GRASSES

**més poesia
més llibres,
més
imaginació!**

**+ POESIA
SIU PLAU**

ES SAC REVISTA DE L'IES SA COLOMINA

НЕ НА ВІЙНУ
NO A LA GUERRA

